

แผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล
ตำบลกุฎี
ปี ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐
(ฉบับทบทวนปี ๒๕๖๘)

จัดทำโดย
นายธนทัต อินทชิต
นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
สำนักงานเกษตรอำเภอผักไห่
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

หลักฐานประกอบการพิจารณาประกอบการประเมินผลการปฏิบัติราชการ
ร้อยละของความสำเร็จในการจัดทำ
แผนพัฒนาการเกษตร ระดับอำเภอ ปี ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐
ตามแนวทาง การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตร ระดับอำเภอ/ตำบล ปี ๒๕๖๒

คำนำ

เอกสารฉบับนี้เป็นเอกสารที่ได้รวบรวมข้อมูลด้านการเกษตรจากการวิเคราะห์ข้อมูลด้านพื้นที่ด้านเศรษฐกิจ สังคม และโครงสร้างพื้นฐาน ของตำบลกุฎี อำเภอดงหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพื่อใช้ประโยชน์ในการสนับสนุน แผนงาน โครงการ กิจกรรมของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร ประจำตำบลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เอกสารฉบับนี้ได้จากการศึกษาวิเคราะห์สภาพทั่วไปของอำเภอ และศักยภาพที่เหมาะสมในการผลิตพืชอย่างถูกต้อง โดยใช้ข้อมูลทางกายภาพ ชีวภาพ เศรษฐกิจ สังคม และการจัดเวทีประชาคมของชุมชนเพื่อให้ทราบข้อมูลที่ถูกต้อง ของแต่ละพื้นที่ ทำให้สามารถวางแผนการพัฒนาด้านการเกษตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตามความต้องการของ เกษตรกร และสามารถใช้เป็นแนวทางแก้ไขปัญหของเกษตรกรในพื้นที่ระดับตำบลของเขตอำเภอดงหลวงได้

การทำเอกสารฉบับนี้ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี จากองค์การบริหารส่วนตำบลกุฎี คณะกรรมการบริหาร ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน หมอдин ปศุสัตว์อาสา กำนัน ผู้ใหญ่บ้านทุกหมู่บ้านในพื้นที่ และนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรประจำตำบล ในการให้ข้อมูลต่าง ๆ จนสามารถ จัดทำเป็นรูปเล่มเสร็จสมบูรณ์ จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

สำนักงานเกษตรอำเภอดงหลวง
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
มิถุนายน ๒๕๖๘

สารบัญ

หน้า

คำนำ

สารบัญ

สารบัญตาราง

สารบัญรูป

บทที่ ๑ ข้อมูลสภาพทั่วไป

๑ ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง

๑.๑ ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่

๑.๒ อาณาเขตติดต่อ

๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง

๒ ลักษณะภูมิประเทศ (Topographic)

๒.๑ สภาพพื้นที่ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม

๒.๒ ลักษณะทิศทาง ความลาดชัน

๒.๓ ลักษณะดิน กลุ่มชุดดิน

๓ สภาพภูมิอากาศ

๓.๑ ลักษณะภูมิอากาศ

๓.๒ ฤดูกาล

๓.๓ สถิติปริมาณน้ำฝน

๓.๔ อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์

๔ เส้นทางคมนาคม

๔.๑ ถนนหลวงสายหลัก/สายรอง

๔.๒ ถนนหลวงเชื่อมต่อระหว่างจังหวัด

๕ แหล่งน้ำและระบบชลประทาน

๕.๑ แหล่งน้ำธรรมชาติ แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง

๕.๒ อ่างเก็บน้ำ เขื่อน ฝายทดน้ำ

๖ สภาพเศรษฐกิจและสังคม

๖.๑ โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่สำคัญ

๖.๒ ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด

๖.๓ รายได้ของประชากรรวม รายได้ต่อหัว

๖.๔ จำนวนครัวเรือน แยกชายหญิง ช่วงอายุ ในเมือง/ชนบท

๖.๕ การศึกษา

๖.๖ สาธารณสุข

๖.๖.๗ ประเพณีและวัฒนธรรม

๗ การใช้ประโยชน์ที่ดิน (Land Used)

๘ ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญ/พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ

๙ องค์กร/สถาบันต่าง ๆ

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ ๒ การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรอำเภอผักไห่	๑๗
๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของอำเภอ	๑๗
๑.๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่	๑๗
๑.๒ ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข	๓๔
๒ การจัดทำ TOWS Matrix	๓๕
บทที่ ๓ ทิศทาง/แนวทางการพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอผักไห่	๓๗
๑. แนวทางการพัฒนา	
๑.๑ พัฒนาการผลิตรายสินค้า (พืช/ปศุสัตว์/ประมง)	๓๗
๑.๒ พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร	๓๗
๑.๓ พัฒนาพื้นที่และทรัพยากรการเกษตร	๔๐
๒. สรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตร	๔๑
บรรณานุกรม	๔๔
ภาคผนวก	๔๕
โครงการผลิตปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพไว้ในชุมชน	
โครงการผลิตเมล็ดข้าวพันธุ์ดีในชุมชน	

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ ๑	ตารางแสดงเขตการปกครองตำบลลูกฎ อำเภอดักไห้ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๒
ตารางที่ ๒	ตารางสรุปเขตการปกครองตำบลลูกฎ อำเภอดักไห้ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๒
ตารางที่ ๓	แสดงพื้นที่ป่าไม้ลูกฎ อำเภอดักไห้	๓
ตารางที่ ๔	แสดงข้อมูลปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ๓ ปี ปี ๒๕๖๔ - ๒๕๖๖	๖
ตารางที่ ๕	แสดงข้อมูลอุณหภูมิเฉลี่ยอำเภอดักไห้ ปี พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๖๖	๗
ตารางที่ ๖	ข้อมูลพืชเศรษฐกิจอำเภอดักลูกฎ อักไห้ ปี ๒๕๖๗	๑๐
ตารางที่ ๗	แสดงผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ณ ราคาคงที่ ปี พ.ศ. ๒๕๖๔	๑๑
ตารางที่ ๘	ตารางแสดงจำนวนประชากรในตำบลลูกฎ อำเภอดักไห้	๑๑
ตารางที่ ๙	แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดินตำบลลูกฎ อำเภอดักไห้ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๑๕
ตารางที่ ๑๐	แสดงข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของอำเภอดักลูกฎ อักไห้	๑๖
ตารางที่ ๑๑	รายชื่อกลุ่มผู้ผลิต และผู้ประกอบการ OTOP ที่ได้รับการลงทะเบียน	๑๕
ตารางที่ ๑๒	จำนวนผลิตภัณฑ์ที่ลงทะเบียน OTOP จำแนกตามผลิตภัณฑ์	๑๕
ตารางที่ ๑๓	ข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชนอำเภอดักไห้	๑๖
ตารางที่ ๑๔	ข้อมูลกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มยุวเกษตรกร และกลุ่มส่งเสริมอาชีพ	๑๖
ตารางที่ ๑๕	ข้อมูลกลุ่มเกษตรกร และสหกรณ์ อำเภอดักไห้ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๑๖
ตารางที่ ๑๖	แสดงหัวหน้าครัวเรือนจำแนกตามอายุ ตำบลลูกฎ	๑๗
ตารางที่ ๑๗	แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร ตำบลลูกฎ	๑๘
ตารางที่ ๑๘	แสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร ตำบลลูกฎ	๑๘
ตารางที่ ๑๙	แสดงลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอดักไห้ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๑๙
ตารางที่ ๒๐	แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกรตำบลลูกฎ	๒๐
ตารางที่ ๒๑	แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร	๒๐
ตารางที่ ๒๒	แสดงข้อมูลอาสาสมัครเกษตรอำเภอดักไห้	๒๑
ตารางที่ ๒๓	แสดงข้อมูลปราชญ์ชาวบ้าน ตำบลลูกฎ	๒๒
ตารางที่ ๒๔	ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	๒๓
ตารางที่ ๒๕	แสดงสภาพพื้นที่และการใช้ที่ดินตำบลลูกฎ	๒๔
ตารางที่ ๒๖	แสดงเขตความเหมาะสมสำหรับปลูกข้าว ตำบลลูกฎ	๒๗
ตารางที่ ๒๗	แสดงพื้นที่ปลูกข้าวตำบลลูกฎ	๒๘
ตารางที่ ๒๘	แสดงปริมาณการผลิตข้าวตำบลลูกฎ	๒๘
ตารางที่ ๒๙	แสดงปฏิทินการเพาะปลูกข้าวตำบลลูกฎ	๓๐
ตารางที่ ๓๐	แสดงต้นทุนการผลิตข้าว ปี ๒๕๖๔	๓๑
ตารางที่ ๓๑	แสดง Smart Farmer ต้นแบบ ตำบลลูกฎ	๓๒
ตารางที่ ๓๒	แสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข	๓๔
ตารางที่ ๓๓	แสดงการวิเคราะห์ตาราง TOWS Matrix	๓๕
ตารางที่ ๓๔	ตารางสรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอดักไห้	๔๑

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ ๑ ภาพแสดงอาณาเขตติดต่อตำบลกุฎี อำเภอดมัย	๑
ภาพที่ ๒ ภาพแสดงความลาดชันตำบลกุฎี อำเภอดมัย	๓
ภาพที่ ๓ ข้อมูลกลุ่มชุดดินตำบลดมัยน้ำเค็ม อำเภอดมัย	๔
ภาพที่ ๔ แสดงปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ๓ ปี ๒๕๖๔ – ๒๕๖๖	๖
ภาพที่ ๕ แสดงค่าอุณหภูมิเฉลี่ยในรอบ ๓ ปี ตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๖๖	๗
ภาพที่ ๖ เส้นทางคมนาคมระหว่างตำบล อำเภอดมัย	๘
ภาพที่ ๗ แผนที่แสดงเส้นทางคมนาคม อำเภอดมัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๙
ภาพที่ ๘ แหล่งน้ำธรรมชาติและเขตชลประทาน อำเภอดมัย	๑๐
ภาพที่ ๙ แสดงจำนวนประชากร ครวเรือน และครัวเรือนเกษตรกรรม ตำบลกุฎี อำเภอดมัย	๑๒
ภาพที่ ๑๐ แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดินตำบลกุฎี อำเภอดมัย	๑๓
ภาพที่ ๑๑ กราฟแสดงประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน ตำบลกุฎี อำเภอดมัย	๑๔
ภาพที่ ๑๒ แสดงข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ตำบลกุฎี อำเภอดมัย	๑๕
ภาพที่ ๑๓ แสดงหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรรมจำแนกตามอายุ ตำบลกุฎี	๑๗
ภาพที่ ๑๔ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพ	๑๘
ภาพที่ ๑๕ แสดงลักษณะการถือครองที่ดิน ตำบลกุฎี	๑๙
ภาพที่ ๑๖ แสดงประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอดมัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๒๐
ภาพที่ ๑๗ แสดงสภาพพื้นที่และการใช้ที่ดิน ตำบลกุฎี	๒๔
ภาพที่ ๑๘ แสดงกราฟแหล่งน้ำใต้ดินอำเภอดมัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๒๕
ภาพที่ ๑๙ แสดงแหล่งน้ำใต้ดินอำเภอดมัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๒๕
ภาพที่ ๒๐ แสดงกราฟแหล่งน้ำผิวดินอำเภอดมัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๒๖
ภาพที่ ๒๑ แสดงแหล่งน้ำผิวดินอำเภอดมัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๒๖
ภาพที่ ๒๒ แผนที่แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว ตำบลกุฎี	๒๗
ภาพที่ ๒๓ แสดงวิธีการตลาดข้าว อำเภอดมัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๓๒
ภาพที่ ๒๔ แสดงแหล่งรับซื้อข้าว อำเภอดมัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๓๓

บทที่ ๑ ข้อมูลสภาพทั่วไป

๑. ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง

๑.๑ ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่

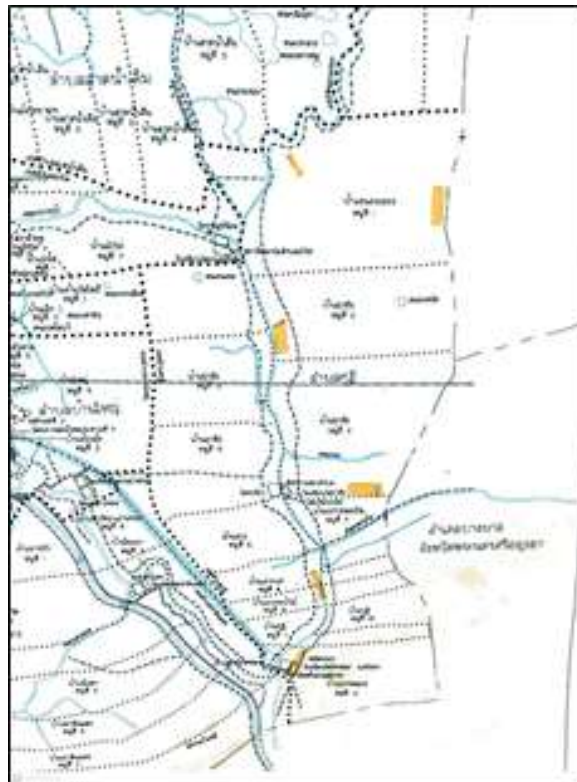
ตำบลลุมภูมีอาณาเขตตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกของอำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยมีแม่น้ำ มีพื้นที่ทั้งหมด ๙,๘๔๗ ไร่

๑.๒. อาณาเขต

ตำบลลุมภูตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกของอำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีแม่น้ำคลองกุฎีไหลผ่านหมู่บ้าน ตำบลลุมภูมีพื้นที่ทั้งหมดจำนวน ๘,๘๓๕ ไร่ มีเขตติดต่อดังนี้

- ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	ตำบลบ้านแค,ตำบลลาดน้ำเค็ม
- ทิศใต้	ติดต่อกับ	ตำบลบ้านกระทุ่ม อำเภอสiena
- ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	ตำบลบางหัก อำเภอบางบาล
- ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	ตำบลท่าดินแดง ,ตำบลบ้านใหญ่

แผนที่แสดงขอบเขตตำบลลุมภู อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ภาพที่ ๑ ภาพแสดงอาณาเขตติดต่อตำบลลุมภู อำเภอผักไห่
(ที่มา สำนักงานเกษตรอำเภอผักไห่,พ.ศ. ๒๕๖๘)

๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง

การบริหารราชการ แบ่งออกเป็น ๒ ส่วน ได้แก่

- การบริหารราชการส่วนภูมิภาค แบ่งเขตปกครองออกเป็น ๑๒ หมู่บ้าน ดังนี้

๑. หมู่ที่ ๑ บ้านหนองแขยง	๗. หมู่ที่ ๗ บ้านปากคลองโพธิ์
๒. หมู่ที่ ๒ บ้านกุฎี	๘. หมู่ที่ ๘ บ้านเกาะนก
๓. หมู่ที่ ๓ บ้านกุฎี	๙. หมู่ที่ ๙ บ้านบางหน้าไม้
๔. หมู่ที่ ๔ บ้านฤไชย	๑๐. หมู่ที่ ๑๐ บ้านกุฎี
๕. หมู่ที่ ๕ บ้านฤไชย	๑๑. หมู่ที่ ๑๑ บ้านกุฎี
๖. หมู่ที่ ๖ บ้านลาว	๑๒. หมู่ที่ ๑๒ บ้านปากคลอง

- การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น แบ่งเขตการปกครองออกเป็น อบต. จำนวน ๑ แห่ง

ตารางที่ ๑ ตารางแสดงเขตการปกครองตำบลกุฎี อำเภอดักไ้ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

หมู่ที่	กุฎี
๑	บ้านหนองแขยง
๒	บ้านกุฎี
๓	บ้านกุฎี
๔	บ้านฤไชย
๕	บ้านฤไชย
๖	บ้านลาว
๗	บ้านปากคลองโพธิ์
๘	บ้านเกาะนก
๙	บ้านบางหน้าไม้
๑๐	บ้านกุฎี
๑๑	บ้านกุฎี
๑๒	บ้านปากคลอง

ที่มา : ที่ว่าการอำเภอดักไ้ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา,พ.ศ.๒๕๖๘

ตารางที่ ๒ ตารางสรุปเขตการปกครอง ตำบลกุฎี อำเภอดักไ้ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตำบล	เนื้อที่ทั้งหมด(ไร่)	อบต	เทศบาล เมือง/ตำบล	จำนวน หมู่บ้าน	จำนวน บ้าน (ครัวเรือน)
กุฎี	๗,๔๒๕๗๑	✓		๑๒	๕๐๗

(ที่มา สำนักงานเกษตรอำเภอดักไ้, พ.ศ. ๒๕๖๘)

๒. ลักษณะภูมิประเทศ (Topographic)

๒.๑ สภาพพื้นที่ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม
ป่าไม้ อำเภอดักไห้ ไม่มีพื้นที่ป่าไม้

ตารางที่ ๓ แสดงพื้นที่ป่าไม้ตำบลลูกฐี่ อำเภอดักไห้

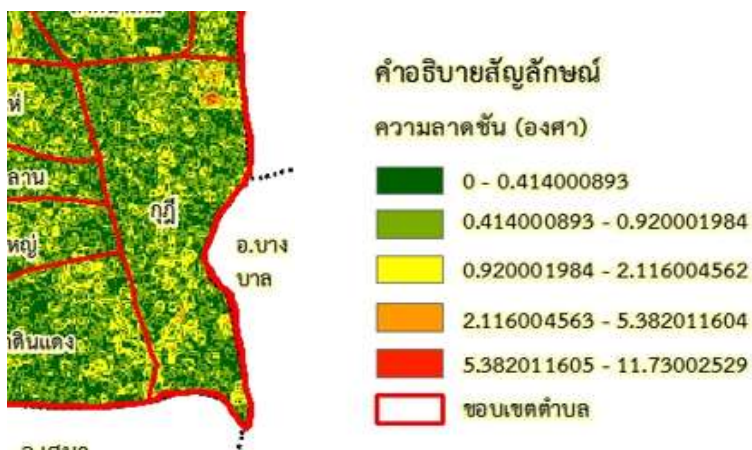
ตำบล	เนื้อที่ทั้งหมด(ไร่)	พื้นที่ป่าไม้	ร้อยละ
ลูกฐี่	๗,๔๒๕.๗๑	๐	๐

ที่มา สำนักงานเกษตรอำเภอดักไห้, พ.ศ. ๒๕๖๘)

๒.๒ สภาพพื้นที่ ความลาดชัน

อำเภอดักไห้ มีความลาดชันอยู่ระหว่าง ๐ – ๑๑.๗๓ องศา

แผนที่แสดงความลาดชันของตำบลลูกฐี่ อำเภอดักไห้

ภาพที่ ๒ ภาพแสดงความลาดชันตำบลลูกฐี่ อำเภอดักไห้
(ที่มา สำนักงานเกษตรอำเภอดักไห้, พ.ศ. ๒๕๖๘)

๒.๓ ลักษณะดิน และกลุ่มชุดดิน

ดินในอำเภอดักไห้ มีกลุ่มชุดดินเหมาะสมกับการปลูกพืชจำนวน ๑ กลุ่มชุดดิน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑) กลุ่มชุดดินที่ ๒

ลักษณะเด่น กลุ่มดินเหนียวลึกมาก ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมาก อาจพบจุดประสีเหลืองฟางข้าวของสารประกอบกำมะถันลึกกว่า ๑๐๐ ซม. จากผิวดิน การระบายน้ำเลว ความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง

สมบัติของดิน เป็นกลุ่มชุดดินที่เกิดจากวัตถุดิบกำเนิดดินพวกตะกอนผสมของตะกอนลำนน้ำและตะกอนน้ำทะเล แล้วพัฒนาในสภาพน้ำกร่อย พบบริเวณที่ราบชายฝั่งทะเลหรือที่ราบลุ่มภาคกลาง ดินมีการระบายน้ำเลว มีเนื้อดินเป็นพวกดินเหนียวหรือดินเหนียวจัด หน้าดินอาจแตกกระแหงเป็นร่องลึกในฤดูแล้ง และมีรอยอุ้มน้ำในดิน สีดินเป็นสีเทาหรือสีเทาแก่ตลอด มีจุดประสีน้ำตาล สีเหลือง หรือสีแดงปะปนตลอดชั้นดิน อาจพบผลึกยิปซัมบ้าง

เล็กน้อย และพบชั้นดินเหนียวสีเทาที่มีจุดประสีเหลืองของสารจาโรไซต์ในระดับความลึกประมาณ ๑๐๐ ถึง ๑๕๐ ซม. หักอยู่บนชั้นดินเลนตะกอนน้ำทะเลที่มีสีเทาปนเขียว ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงกรดปานกลาง

การใช้ประโยชน์ ใช้ทำนา บางแห่งยกร่องปลูกไม้ยืนต้นและไม้ผลบางชนิด นอกฤดูทำนาบางบริเวณ อาจใช้ปลูกพืชไร่ พืชตระกูลถั่วต่างๆ บางพื้นที่ถูกปล่อยทิ้งไว้เป็นทุ่งหญ้า

ปัญหา ดินเป็นกรดจัดมาก และมีศักยภาพก่อให้เกิดความเป็นกรดของดินเพิ่มขึ้นในดินล่าง ทำให้เกิดการตรึงธาตุอาหารและปลดปล่อยสารที่เป็นพิษต่อพืช โครงสร้างแน่นทึบ ดินแห้งแข็งและแตกกระแหง ทำให้ไถพรวนยาก คุณภาพน้ำเป็นกรดจัดมาก ขาดแคลนแหล่งน้ำจืด และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

แนวทางการจัดดินเพื่อการปลูกพืช ๑) ปลูกข้าว ไถพรวนขณะที่ดินมีความชื้นที่เหมาะสม ลดและควบคุมความเป็นกรดจัดมากของดินด้วยวัสดุปูน ๕๐๐ กิโลกรัม/ไร่ หว่านให้ทั่วแปลงปลูก ไถกลบตอซัง ปล่อยไว้ ๓-๔ สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หว่านโสนอัฟริกันหรือโสนอินเดีย ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ ๕๐-๗๐ วัน ปล่อยทิ้งไว้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร ๑๖-๒๐-๐ ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ ๓๕-๔๐ วัน พัฒนาแหล่งน้ำไว้ใช้ในช่วงที่ข้าวขาดน้ำหรือทำนาครั้งที่ ๒ หรือใช้ปลูกพืชไร่หรือพืชผักหลังเก็บเกี่ยวข้าว ไถกลบตอซัง และทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒-๓ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ๒) ปลูกพืชผักหรือไม้ผล ยกร่องกว้าง ๖-๘ เมตร คูน้ำกว้าง ๑.๐-๑.๕ เมตร ลึก ๐.๕-๑.๐ เมตร มีคันดินอัดแน่นล้อมรอบ ก่อนยกร่อง ควรแยกหน้าดินมาทับบนดินที่ขุดมาจากร่องคูน้ำ หว่านวัสดุปูน ๕๐๐ กิโลกรัม/ไร่ บนสันร่องและร่องคูน้ำ ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒-๓ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือขุดหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒๐-๓๕ กิโลกรัม/หลุม ร่วมกับวัสดุปูน ๕ กิโลกรัม/หลุม ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและหลังเก็บเกี่ยวผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก ไว้ใช้ในช่วงที่พืชขาดน้ำ ล้างและควบคุมไม่ให้ดินเกิดกรดเพิ่มขึ้น เมื่อดินเป็นกรดเพิ่มขึ้น หว่านด้วยวัสดุปูน ๕๐๐ กิโลกรัม/ไร่ ๓) ปลูกพืชไร่ หรือพืชผัก

แผนที่แสดงกลุ่มชุดดิน ตำบลลูกฐี อำเภอดักไผ่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ภาพที่ ๓ ข้อมูลกลุ่มชุดดินตำบลลูกฐี อำเภอดักไผ่
(ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอดักไผ่, พ.ศ. ๒๕๖๘)

๓ สภาพภูมิอากาศ

๓.๑ สภาพภูมิอากาศ

ลักษณะภูมิอากาศของอำเภอฝักไถ่อยู่ภายใต้อิทธิพลของมรสุม ๒ ชนิด คือ มรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งพัดจากทิศตะวันออกเฉียงเหนือ ปกคลุมในช่วงฤดูหนาว ทำให้บริเวณอำเภอฝักไถ่ประสบกับสภาวะอากาศหนาวเย็นและแห้งแล้ง และมรสุมอีกชนิดหนึ่ง คือ มรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ซึ่งพัดจากทิศตะวันตกเฉียงใต้ ปกคลุมในช่วงฤดูฝน ทำให้อากาศชุ่มชื้นและมีฝนตก

๓.๒ ฤดูกาล

พิจารณาตามลักษณะลมฟ้าอากาศของประเทศไทย แบ่งฤดูกาลของอำเภอฝักไถ่ออกเป็น ๓ ฤดู ดังนี้

- ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่กลางเดือนตุลาคมถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ซึ่งเป็นฤดูมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ บริเวณความกดอากาศสูงจากประเทศจีนซึ่งมีคุณสมบัติเย็นและแห้ง จะแผ่ลงมาปกคลุมประเทศไทยในช่วงนี้ แต่เนื่องจากอำเภอฝักไถ่ ตั้งอยู่ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งอยู่ในเขตภาคกลาง อิทธิพลของบริเวณความกดอากาศสูงจากประเทศจีนที่แผ่ลงมาปกคลุมในช่วงฤดูหนาวจะซีกว่าภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทำให้อากาศหนาวเย็นซีกว่าสองภาคดังกล่าว โดยเริ่มมีอากาศหนาวเย็น ประมาณกลางเดือนพฤศจิกายนเป็นต้นไป

- ฤดูร้อน เริ่มเมื่อมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือสิ้นสุดลง คือประมาณกลางเดือนกุมภาพันธ์ถึงกลางเดือนพฤษภาคม ในระยะนี้จะมีหย่อมความกดอากาศต่ำเนื่องจากความร้อนปกคลุมประเทศไทยตอนบน ประกอบกับลมที่พัดปกคลุมประเทศไทยในช่วงนี้เป็นลมฝ่ายใต้ ทำให้มีอากาศร้อนอบอ้าวทั่วไป โดยมีอากาศร้อนจัดอยู่ในเดือนเมษายน

- ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม ซึ่งเป็นช่วงที่มรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดปกคลุมประเทศไทย ร่องความกดอากาศต่ำที่พัดผ่านบริเวณภาคใต้ของประเทศไทยจะเลื่อนขึ้นมาพัดผ่านบริเวณภาคกลาง และภาคเหนือเป็นลำดับ ในระยะนี้ทำให้มีฝนตกชุกขึ้นตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคมเป็นต้นไป โดยเดือนกันยายนเป็นเดือนที่มีฝนตกชุกที่สุดในรอบปี และเป็นช่วงที่มีความชื้นสูง

๓.๓ ปริมาณน้ำฝน

อำเภอผักไห่ มีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยปี ๒๕๖๖ โดยมีปริมาณฝนเฉลี่ยต่อปีที่ ๗๑๕ มิลลิเมตร ตกชุกในช่วงเดือนกันยายน ของทุกปี มีปริมาณน้ำฝนที่ต่ำสุดในช่วงเดือน มกราคมและมีนาคม โดยมีปริมาณ ๐ มิลลิเมตร และมีปริมาณน้ำฝนที่สูงสุดในเดือน กันยายน โดยมีปริมาณ ๑๙๗ มิลลิเมตร (ภาพที่ ๔)

กราฟแสดงปริมาณน้ำฝนรวมเฉลี่ย ปี 2564 - 2566

ปริมาณฝนรายเดือน - รายอำเภอ

ภาพที่ ๔ แสดงปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยปี ๒๕๖๖

(ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยา,พ.ศ. ๒๕๖๗)

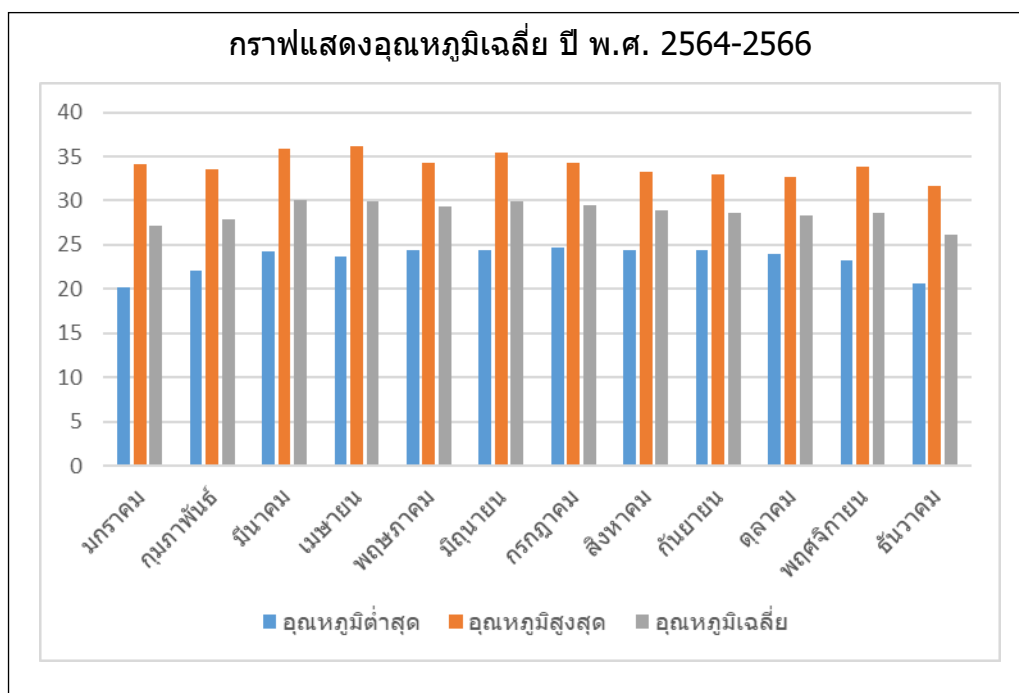
ตารางที่ ๔ แสดงข้อมูลปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ๑ ปี ปี ๒๕๖๖

เดือน	ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย(มม.) ปี ๒๕๖๔	ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย(มม.) ปี ๒๕๖๕	ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย(มม.) ปี ๒๕๖๖
มกราคม	๐	๘	๐
กุมภาพันธ์	๒	๓๗	๙
มีนาคม	๙	๕๒	๐
เมษายน	๑๕๐	๑๑๐	๑๗
พฤษภาคม	๑๒๙	๑๔๑	๓๕
มิถุนายน	๓๕	๑๐๔	๖๗
กรกฎาคม	๑๔๗	๑๖๒	๖๒
สิงหาคม	๑๕๑	๒๔๖	๗๗
กันยายน	๒๗๒	๒๗๑	๑๙๗
ตุลาคม	๑๙๐	๑๑๕	๑๓๐
พฤศจิกายน	๓๘	๑๐๒	๙๘
ธันวาคม	๗	๕	๑๙
ปริมาณน้ำฝนตลอดทั้งปี	๑,๑๓๐	๑,๓๕๐	๘๔๑
ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย	๙๔.๑๖	๑๑๒.๗๕	๗๐.๐๘

ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยา,พ.ศ. ๒๕๖๖

๓.๔ อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์

อำเภอผักไห่ มีปริมาณอุณหภูมิเฉลี่ยปี ๒๕๖๕ โดยมีอุณหภูมิเฉลี่ยต่ำสุด ๒๓.๓๖ องศาเซลเซียส อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย ๓๔.๐๐ องศาเซลเซียส (ตารางที่ ๕)

ภาพที่ ๕ แสดงค่าอุณหภูมิเฉลี่ยในรอบ ๓ ปี ตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๖๖
(ที่มา: กรมอุตุนิยมวิทยา, พ.ศ. ๒๕๖๗)

ตารางที่ ๕ แสดงข้อมูลอุณหภูมิเฉลี่ยอำเภอผักไห่ ปี พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๖๖

เดือน	อุณหภูมิต่ำสุด	อุณหภูมิสูงสุด	อุณหภูมิเฉลี่ย
มกราคม	๑๙.๗	๓๒.๗	๒๖.๒
กุมภาพันธ์	๒๑.๗	๓๔.๓	๒๘.๐
มีนาคม	๒๔.๓	๓๖.๓	๓๐.๓
เมษายน	๒๔.๖	๓๖.๘	๓๐.๗
พฤษภาคม	๒๔.๗	๓๖.๑	๓๐.๔
มิถุนายน	๒๔.๖	๓๕.๖	๓๐.๑
กรกฎาคม	๒๔.๘	๓๔.๖	๒๙.๗
สิงหาคม	๒๔.๖	๓๔.๓	๒๙.๔
กันยายน	๒๔.๕	๓๓.๓	๒๘.๙
ตุลาคม	๒๔.๓	๓๓.๑	๒๘.๗
พฤศจิกายน	๒๓.๐	๓๓.๑	๒๘.๐
ธันวาคม	๒๐.๘	๓๒.๔	๒๖.๖

ที่มา: กรมอุตุนิยมวิทยา, พ.ศ. ๒๕๖๗

๔ เส้นทางคมนาคม

๔.๑ เส้นทางคมนาคมระหว่างตำบล

ตำบลลูกฐี มีการเดินทางระหว่างตำบลและหมู่บ้าน โดยใช้เส้นทาง ๒ เส้นทาง เป็นเส้นทางในเชื่อมต่อ ขนส่งผลผลิตทางการเกษตร ดังนี้ เส้นทางที่ ๑ ใช้ถนนสายผักไห่-บางบาล (ทางหลวงชนบท หมายเลข ๓๔๑๒) เข้าสู่ถนนชลประทานผักไห่-ป่าโมก ระยะทางประมาณ ๓ กิโลเมตร เข้าสู่หมู่ที่ ๕ บ้านใหญ่ เส้นทางที่ ๒ เข้าสู่ถนนชลประทานผักไห่-ป่าโมก (ทางหลวงชนบท หมายเลข ๔๐๓๑)

ภาพที่ ๖ เส้นทางคมนาคมระหว่างตำบลลูกฐี อำเภอดักไห่ (ที่มา สำนักงานเกษตรอำเภอดักไห่, พ.ศ. ๒๕๖๗)

๔.๒ ถนนหลวงเชื่อมต่อระหว่างภาค/จังหวัด/อำเภอ

การคมนาคมติดต่อระหว่างจังหวัดและอำเภอ สามารถเดินทางได้หลายเส้นทาง โดยมีรายละเอียด ดังนี้ (ภาพที่ ๗) ทางรถยนต์สามารถเดินทางได้สะดวก คือสถานีขนส่งผู้โดยสาร จำนวน ๑ สถานี มีสายเดินรถประจำทางระหว่างอำเภอ/จังหวัด ได้แก่ สายผักไห่-พระนครศรีอยุธยา สายผักไห่-รังสิต ทางหลวงแผ่นดิน ดังนี้ -ทางหลวงหมายเลข ๓๒๙ เส้นทางระหว่าง อำเภอเมืองสุพรรณถึงอำเภอดักไห่ ระยะทาง ๓๐ กิโลเมตร

แผนที่แสดงแหล่งน้ำและเขตชลประทานตำบลกุฎี อำเภอดักไห้ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ภาพที่ ๘ แหล่งน้ำธรรมชาติและเขตชลประทานตำบลกุฎี อำเภอดักไห้
(ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอดักไห้, พ.ศ. ๒๕๖๗)

๖ สภาพเศรษฐกิจและสังคม

๖.๑ โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่สำคัญ

ประชากรตำบลกุฎี อำเภอดักไห้ ประชากรมีอาชีพหลักคือ เกษตรกร มีพื้นที่การเกษตร ๕,๘๙๔ ไร่ (ร้อยละ ๗๐.๒๘ ของพื้นที่ตำบล) (ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอดักไห้ พ.ศ. ๒๕๖๖) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑) กลุ่มพัฒนาและส่งเสริมด้านเกษตร

ตารางที่ ๖ ข้อมูลพืชเศรษฐกิจอำเภอดักไห้ ปี ๒๕๖๗

ตำบล	พื้นที่ทั้งหมด (ไร่)	พื้นที่ทางการเกษตร (ไร่)							
		ข้าวนาปี	อ้อย โรงงาน	มัน สำปะหลัง	ยางพารา	ไม้ผล	พืชผัก	พืช อื่นๆ	รวม
กุฎี	๘,๘๔๗.๐๐	๕,๘๙๔.๐๐	-	-	-	๑๙.๐๐	๗.๐๐	๑๖.๐๐	๕๙๓๖.๐๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอดักไห้, พ.ศ. ๒๕๖๗

๒) รายได้ รายจ่ายของครัวเรือนเกษตรกร

ไม่มีข้อมูล

๓) สินเชื่อและภาวะหนี้สินของเกษตรกร

ไม่มีข้อมูล

๖.๒ ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา/ผลิตภัณฑ์มวลรวมเฉลี่ยต่อหัว

ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา (Gross Provincial Product : GPP) เท่ากับ ๔๒๘,๕๔๘ ล้านบาท มีอัตราการเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมแบบปริมาณลูกโซ่ พ.ศ.๒๕๖๔ ของจังหวัดพระนครศรีอยุธยาเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๗.๕ ซึ่งสูงกว่าอัตราการเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวม แบบปริมาณลูกโซ่ พ.ศ. ๒๕๖๔ ของประเทศที่ขยายตัวร้อยละ ๑.๔๙ และมีผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดภาคเกษตร ณ ราคาประจำปี เท่ากับ ๙,๕๔๑ ล้านบาท และมีอัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคเกษตรลดลง เท่ากับ ๗.๙๒ โดยมีสัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคเกษตรเพียงร้อยละ ๒.๒๓ ต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดทั้งหมด

ตารางที่ ๗ แสดงผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ณ ราคาคงที่ ปี พ.ศ. ๒๕๖๔

รายการ	(ล้านบาท)	ร้อยละ
ภาคเกษตร	๙,๕๔๑	๒.๒๓
ภาคบริการ	๑๒๖,๒๕๐	๒๙.๔๖
ภาคอุตสาหกรรม	๒๙๒,๗๕๘	๖๘.๓๑
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด	๔๒๘,๕๔๘	
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัว (บาท)	๔๖๘,๕๗๙	

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, ๒๕๖๖

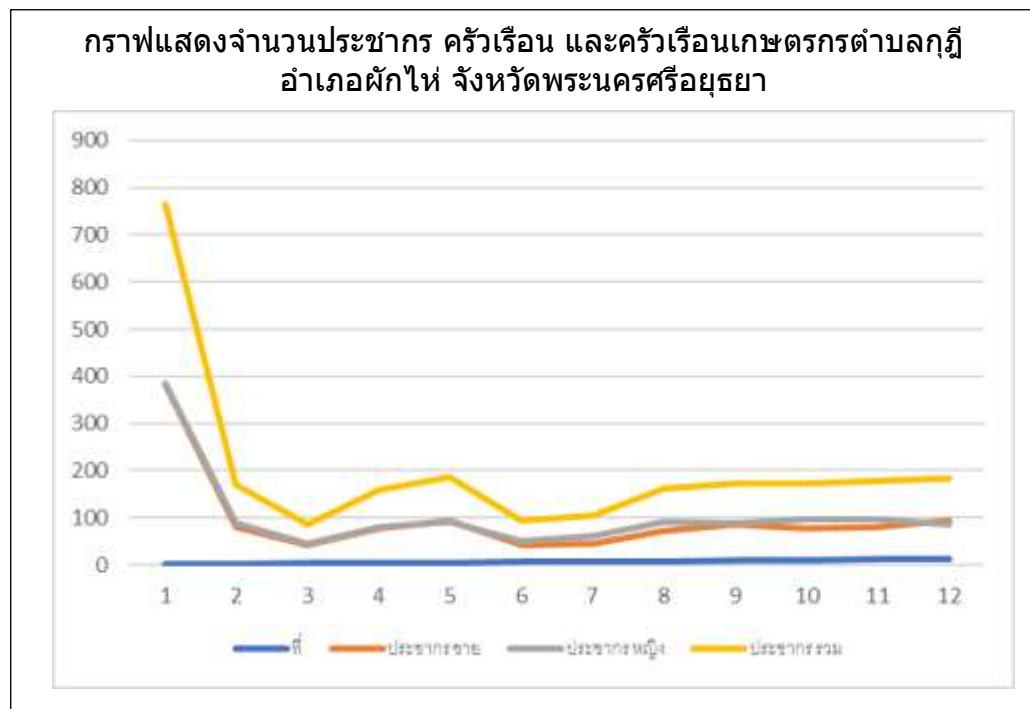
๖.๓ จำนวนครัวเรือน

ตำบลลูกฐี อำเภอดมัย มีประชากรทั้งสิ้น ๒,๔๓๓ คน จำนวนครัวเรือน ๔๗๖ ครัวเรือน แบ่งเป็นชาย ๑,๑๗๓ คน หญิง ๑,๒๖๐ คน ประชากรส่วนใหญ่ของตำบลนับถือศาสนาพุทธ มีรายละเอียดแยกเป็นตำบลดังนี้

ตารางที่ ๘ ตารางแสดงจำนวนประชากรในตำบลลูกฐี อำเภอดมัย

ที่	หมู่ที่	ครัวเรือนทั้งหมด	ประชากร		
			ชาย	หญิง	รวม
๑	๑	๑๐๐	๓๘๒	๓๘๔	๗๖๖
๒	๒	๓๕	๘๑	๘๘	๑๖๙
๓	๓	๒๕	๔๑	๔๖	๘๗
๔	๔	๒๗	๗๘	๘๐	๑๕๘
๕	๕	๕๔	๙๔	๙๒	๑๘๖
๖	๖	๒๓	๔๓	๕๑	๙๔
๗	๗	๒๒	๔๔	๖๐	๑๐๔
๘	๘	๓๘	๗๒	๙๐	๑๖๒
๙	๙	๒๙	๘๕	๘๘	๑๗๒
๑๐	๑๐	๔๑	๗๘	๙๖	๑๗๔
๑๑	๑๑	๔๐	๘๑	๙๖	๑๗๗
๑๒	๑๒	๔๒	๙๔	๘๖	๑๘๐
รวม		๔๗๖	๑,๑๗๓	๑,๒๖๐	๒,๔๓๓

ที่มา : สำนักทะเบียนอำเภอดมัย, พ.ศ. ๒๕๖๘

ภาพที่ ๙ แสดงจำนวนประชากร ครั้วเรือน และครัวเรือนเกษตรกรตำบลลฤกฏี อำเภอดักไห้ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : กรมการปกครอง, พ.ศ. ๒๕๖๗)

๖.๔ การศึกษา

ตำบลลฤกฏี มีสถานศึกษา หรือโรงเรียนทั้งสิ้น ๑ แห่ง แยกออกเป็น

๑) โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา ๒ แห่ง คือ

๑.๑) โรงเรียนวัดฤไชย (ฤไชยศึกษาการ)

๑.๒) โรงเรียนวัดโคกทอง

๖.๕ การสาธารณสุข

๑. สถานบริการและหน่วยงานสาธารณสุข

๑.๑ สถานบริการและหน่วยงานสาธารณสุขของรัฐ ประกอบด้วย

๑.๑.๑ สถานบริการ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ได้แก่

๑) โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล ๑ แห่ง

๑.๒ จำนวนบุคลากรทางการแพทย์

๑.๒.๑ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข จำนวน ๓ คน

๑.๒.๒ อาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) จำนวน ๓๔ คน

๖.๖ ประเพณีและวัฒนธรรม

๑) การนับถือศาสนา

ประชากรอำเภอดักไห้ ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธประมาณ ๙๙% และศาสนาอื่นๆ ประมาณ ๑% มีสถาบันและองค์กรศาสนาดังนี้

๒) วัฒนธรรมท้องถิ่นที่สำคัญ : ไม่มี

๗ การใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอดักไ้ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

พื้นที่อำเภอดักไ้ ส่วนใหญ่การใช้ประโยชน์ที่ดินจะเป็นพื้นที่นา จำนวน ๘๓,๔๖๓.๖๒ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๗๖.๔๔ ของพื้นที่ทั้งหมด รองลงมา คือ พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง จำนวน ๙,๖๕๑.๓๙ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๘.๘๔ ของพื้นที่ทั้งหมด และพื้นที่เบ็ดเตล็ด จำนวน ๖,๐๙๓.๖๔ คิดเป็นร้อยละ ๕.๕๘ ของพื้นที่ทั้งหมด ตารางที่ ๙ แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดินตำบลลุมภู อำเภอดักไ้ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

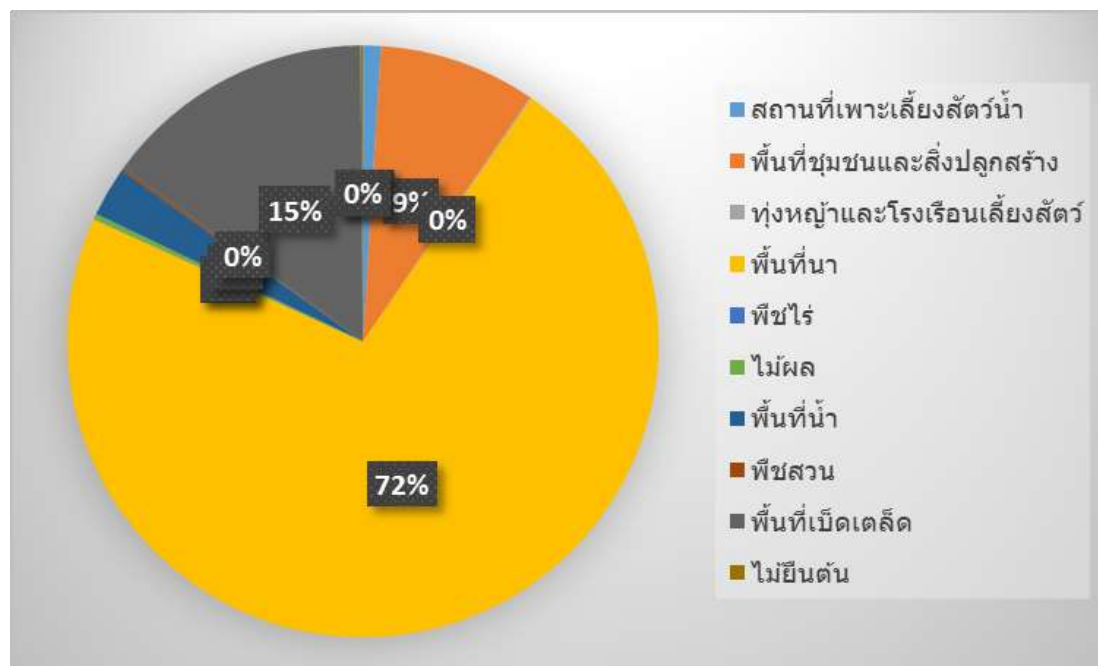
ประเภท	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	๙๐.๓๕	๐
พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	๘๐๒.๘๑	๐.๐๕
ทุ่งหญ้าและโรงเรือนเลี้ยงสัตว์	๗.๔๙	๐.๐๘
พื้นที่นา	๖๗๒๗.๕๔	๐.๗๓
พืชไร่	๓.๑๔	๑.๓๑
ไม้ผล	๒๗.๐๒	๗๖.๔๔
พื้นที่น้ำ	๒๕๓.๐๘	๐.๐๓
พืชสวน	๑๕.๐๘	๒.๘๔
พื้นที่เบ็ดเตล็ด	๑๓๘๙.๒	๑.๐๒
ไม้ยืนต้น	๑๒.๖๗	๐.๖๔

แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดินตำบลลุมภู อำเภอดักไ้ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ภาพที่ ๑๐ แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอดักไ้ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๘)

กราฟวงกลมแสดงการใช้ประโยชน์ที่ดินตำบลลุมภู อำเภอฝักไห จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ภาพที่ ๑๑ กราฟแสดงประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดินตำบลลุมภู อำเภอฝักไห จังหวัด
(ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๘)

๘ ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญ/พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ

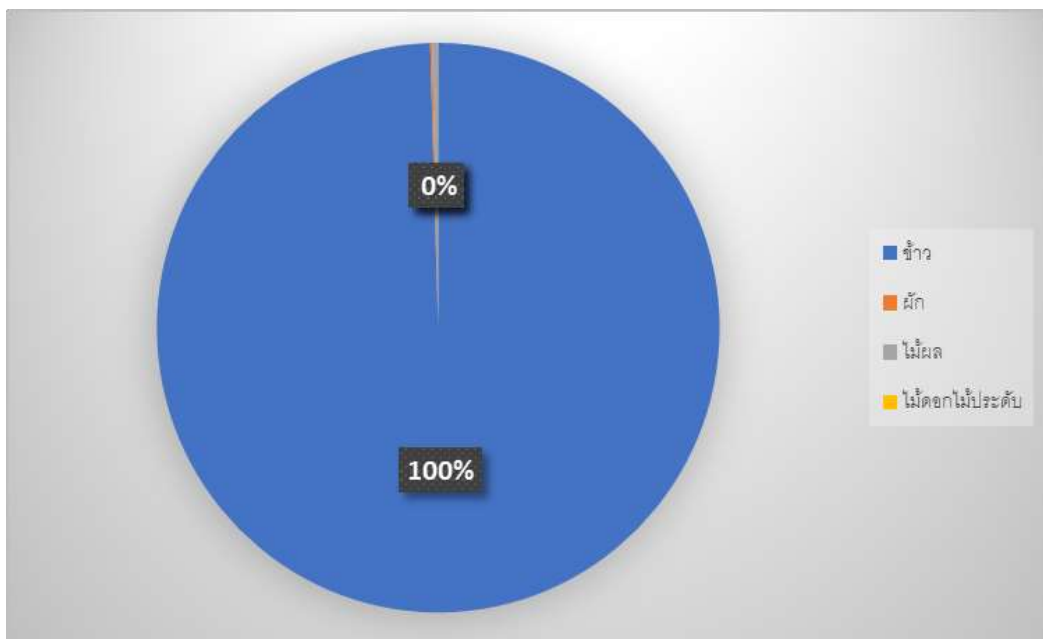
ตำบลลุมภู อำเภอฝักไห พื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจหลัก ได้แก่ ข้าว มีพื้นที่ปลูกมากจำนวน ๕,๘๙๔ ไร่ รองลงมา คือ ไม้ผล มีพื้นที่ปลูก จำนวน ๑๙ ไร่ และพืชผัก มีพื้นที่ปลูก จำนวน ๗ ไร่ ตามลำดับ นอกจากนี้ยังมีพื้นที่ปลูกไม้ดอกไม้ประดับ

ตารางที่ ๑๐ แสดงข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของตำบลลุมภู อำเภอฝักไห จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตำบล	พื้นที่ทั้งหมด	ข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตร (ไร่) อำเภอฝักไห จังหวัดพระนครศรีอยุธยา											
		ข้าว	อ้อย โรงงาน	มัน สำ ปะหลัง	ข้าวโพด เลี้ยง สัตว์	สับปะ รด	ผัก	หญ้า เลี้ยง สัตว์	ยางพารา	ปาล์ม น้ำมัน	ไม้ผล	ไม้ ดอกไม้ ประดับ	รวมทั้งหมด
ลุมภู	๙,๘๔๗.๐๐	๕,๘๙๔.๐๐	-	-	-	-	๗.๐๐	-	-	-	๑๙.๐๐	๑.๐๐	๕,๙๓๖.๐๐

ที่มา สำนักงานเกษตรอำเภอฝักไห, พ.ศ. ๒๕๖๘

กราฟวงกลมแสดงข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของตำบลลูกฐี อำเภอดงหลวง

ภาพที่ ๑๒ แสดงข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญตำบลลูกฐี อำเภอดงหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอดงหลวง, พ.ศ. ๒๕๖๘)

๙ องค์กรและสถาบันต่าง ๆ

ตำบลลูกฐี อำเภอดงหลวง มีกลุ่มสถาบันเกษตรกร กลุ่มอาชีพการเกษตร ซึ่งได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานราชการ หลายกลุ่ม กลุ่มอาชีพการเกษตร กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ได้รับการสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น มีกลุ่มต่างๆ ดังนี้

ตารางที่ ๑๑ รายชื่อกลุ่มผู้ผลิต และผู้ประกอบการ OTOP ที่ได้รับการลงทะเบียน

ที่	ชื่อกลุ่ม	ชื่อประธานกลุ่ม/ เจ้าของกิจการ	ชื่อผลิตภัณฑ์	สถานที่ตั้ง		
				เลขที่	หมู่ที่	ตำบล
	ไม่มี					

ที่มา: สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอดงหลวง, พ.ศ. ๒๕๖๘

ตารางที่ ๑๒ จำนวนผลิตภัณฑ์ที่ลงทะเบียน OTOP จำแนกตามผลิตภัณฑ์

ประเภทผลิตภัณฑ์	จำนวน
อาหาร	-
เครื่องดื่ม	-
ผ้า เครื่องแต่งกาย	-
ของใช้ ของตกแต่ง ของที่ระลึก	-
สมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร	-
รวม	-

ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอผักไห่, พ.ศ. ๒๕๖๘

ตารางที่ ๑๓ ข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชนอำเภอผักไห่

ชื่อ	ที่อยู่			จำนวนสมาชิก	ประธาน
	เลขที่	หมู่ที่	ตำบล		
ไม่มี					

ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอผักไห่, พ.ศ. ๒๕๖๘

ตารางที่ ๑๔ ข้อมูลกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มยุวเกษตรกร และกลุ่มส่งเสริมอาชีพ

ชื่อ	ที่อยู่			จำนวนสมาชิก	ประธาน
	เลขที่	หมู่ที่	ตำบล		
กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนวัดฤๅชัย (ฤๅชัยศึกษา)	-	๔	กุฎี	๑๕	-
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรการแปรรูปหน่อไม้ดอง	-	๘	กุฎี	๑๑	นายธรรมรัตน์ ธงขาว

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอผักไห่, พ.ศ. ๒๕๖๘

ตารางที่ ๑๕ ข้อมูลกลุ่มเกษตรกร และสหกรณ์ อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ชื่อ	ที่อยู่			จำนวนสมาชิก	ประธาน
	เลขที่	หมู่ที่	ตำบล		
แปลงใหญ่ข้าวตำบลลาดน้ำเค็มกุฎี	๔๒/๔	๖	ลาดน้ำเค็ม	๓๘	นายประดิษฐ์ วงศ์ศักดิ์

ที่มา: สำนักงานสหกรณ์จังหวัดพระนครศรีอยุธยา, พ.ศ. ๒๕๖๘

บทที่ ๒

การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของตำบลกุฎี

๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์

๑.๑ เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร

๑) เกษตรกร

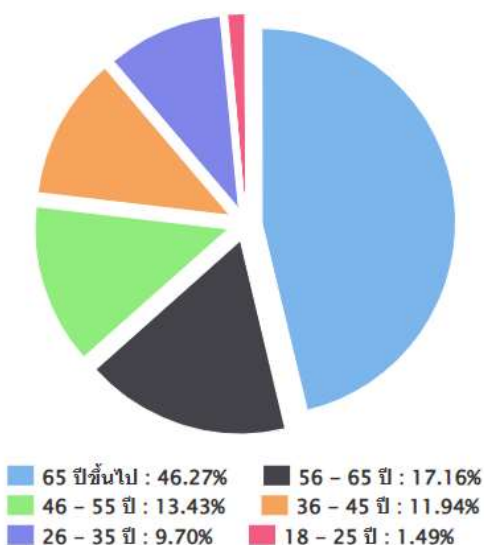
(๑) ครุฑเรือนเกษตรกร

ตำบลกุฎี มีครุฑเรือนเกษตรกร จำนวน ๑๓๔ ครุฑเรือน โดยมีหัวหน้าครุฑเรือนเกษตรกร อายุระหว่าง ๖๕ ปีขึ้นไป จำนวน ๖๒ ครุฑเรือน คิดเป็นร้อยละ ๔๖.๒๗ รองลงมาอายุ ๕๖ - ๖๕ ปี จำนวน ๒๓ ครุฑเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑๗.๑๖ และอายุระหว่าง ๔๖ - ๕๕ ปี จำนวน ๑๘ ครุฑเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๔๓ ตามลำดับ ตารางที่ ๑ แสดงหัวหน้าครุฑเรือนจำแนกตามอายุ ตำบลกุฎี อำเภอดักไถ่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ช่วงอายุ (ปี)	ครุฑเรือน	ร้อยละ
๖๕ ปีขึ้นไป	๖๒	๔๖.๒๗
๕๖ - ๖๕ ปี	๒๓	๑๗.๑๖
๔๖ - ๕๕ ปี	๑๘	๑๓.๔๓
๓๖ - ๔๕ ปี	๑๖	๑๑.๙๔
๒๖ - ๓๕ ปี	๑๓	๙.๗๐
๑๘ - ๒๕ ปี	๑	๐.๗๕
รวม	๑๓๔	๑๐๐.๐๐

ที่มา : http://www.aiu.doae.go.th/bi_report/bi_report๑/ พ.ศ. ๒๕๖๗

หัวหน้าครุฑเรือนเกษตรกร จำแนกช่วงอายุ

ภาพที่ ๑ แสดงหัวหน้าครุฑเรือนเกษตรกรจำแนกตามอายุ ตำบลกุฎี อำเภอดักไถ่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

(ที่มา : http://www.aiu.doae.go.th/bi_report/bi_report๑/ พ.ศ. ๒๕๖๗)

(๒) ลักษณะการประกอบอาชีพ

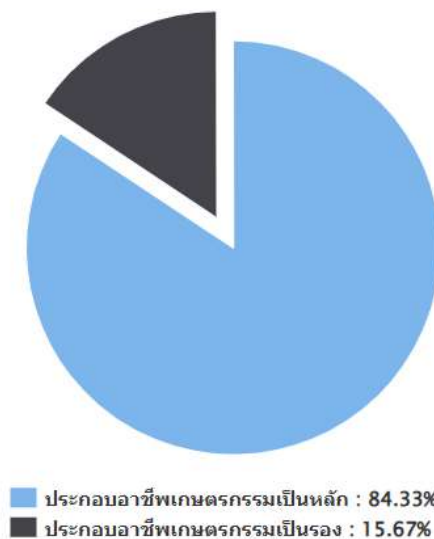
ตำบลกุฎี มีเกษตรกรที่ประกอบอาชีพหลักส่วนใหญ่เป็นการประกอบอาชีพเกษตรกรรม เป็นหลัก จำนวน ๑๑๓ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๘๔.๓๓ และประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง จำนวน ๒๑ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๖๗

ตารางที่ ๒ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร ตำบลกุฎี อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ลักษณะการประกอบอาชีพ	ครัวเรือน	ร้อยละ
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก	๑๑๓.๐๐	๘๔.๓๓
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง	๒๑.๐๐	๑๕.๖๗

ที่มา : http://www.aiu.doae.go.th/bi_report/bi_report๑/ พ.ศ. ๒๕๖๗

ลักษณะการประกอบอาชีพ

ภาพที่ ๒ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพ ตำบลกุฎี อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

(ที่มา : http://www.aiu.doae.go.th/bi_report/bi_report๑/ พ.ศ. ๒๕๖๗)

(๓) ลักษณะการถือครองที่ดิน

ลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกรตำบลกุฎี ส่วนใหญ่เกษตรกรเช่า จำนวน ๑๖๘ ราย รองลงมา คือ เกษตรกรเป็นเจ้าของเอง จำนวน ๖๔ ครัวเรือน และอื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี) จำนวน ๒ ครัวเรือน ตามลำดับ

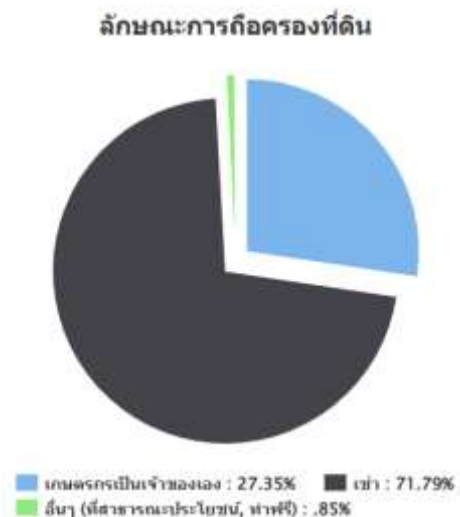
ตารางที่ ๓ แสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร ตำบลกุฎี อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ลักษณะการถือครอง	ครัวเรือน	ร้อยละ
เกษตรกรเป็นเจ้าของเอง	๖๔.๐๐	๒๗.๓๗
เช่า	๑๖๘.๐๐	๗๑.๗๙
อื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี)	๒.๐๐	๐.๘๕

หมายเหตุ * ข้อมูลตามที่เปลี่ยนแปลง เฉพาะครัวเรือนที่แจ้งปรับปรุงกิจกรรมการเกษตรในแต่ละปี

** เกษตรกรบางส่วนมีการถือครองในทุกลักษณะ

ที่มา : http://www.aiu.doae.go.th/bi_report/bi_report๑/ พ.ศ. ๒๕๖๗

ภาพที่ ๓ แสดงลักษณะการถือครองที่ดิน ตำบลกุฎ อำเภอดำรงวิทยะ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : http://www.aiu.doe.go.th/bi_report/bi_report๑/ พ.ศ. ๒๕๖๗)

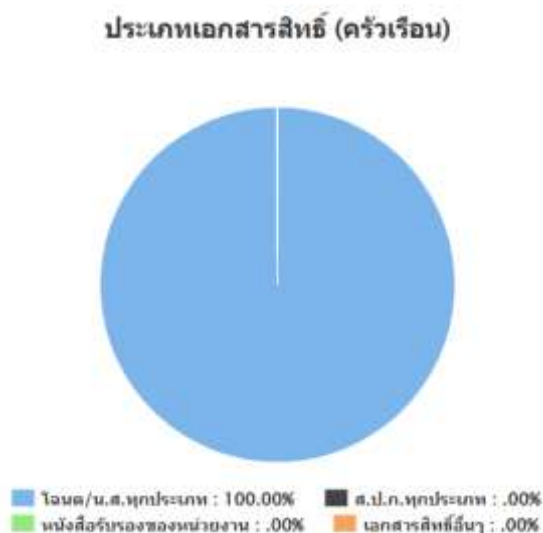
(๔) ประเภทเอกสารสิทธิ์ (เฉพาะเกษตรกรเป็นเจ้าของตนเอง)

เกษตรกรตำบลกุฎ อำเภอดำรงวิทยะ มีการถือครองที่ดินแบบเอกสารสิทธิ์ประเภทโฉนด จำนวน ๖๔ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐

ตารางที่ ๔ แสดงลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอดำรงวิทยะ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ประเภทเอกสารสิทธิ์ (ครัวเรือน)				รวม
โฉนด/น.ส.ทุกประเภท	ส.ป.ก. ทุกประเภท	หนังสือรับรอง ของหน่วยงาน	เอกสารสิทธิ์อื่นๆ	
๖๔	๐	๐	๐	๖๔

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอดำรงวิทยะ, พ.ศ. ๒๕๖๗

ภาพที่ ๔ แสดงประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอดำรงวิทยะ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : https://aiu.doe.go.th/bi_report/bi_report๑/ พ.ศ. ๒๕๖๗)

หมู่ที่	ศพก.	ศพก. เครือข่าย	ศจช.	ศดปช.	ศบกด.	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง			ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยี ด้านการพัฒนาที่ดิน
						กษ.	ปศุสัตว์	ปฏูป	
๖	-	-	-	-	-	-	-	-	-
๗	-	-	-	-	-	-	-	-	-
๘	-	-	-	-	-	-	-	-	-
๙	-	-	-	-	-	-	-	-	-
๑๐	-	๑	-	-	-	-	-	-	-
๑๑	-	-	-	-	-	-	-	-	-
๑๒	-	-	-	-	-	-	-	-	-
รวม	๐	๒	๐	๐	๑	๐	๐	๐	๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอผักไห่, พ.ศ. ๒๕๖๗

(๑) อาสาสมัครเกษตร

ตำบลบ้านกุฎี มีอาสาสมัครเกษตร จำนวน ๑๒ คน โดยมีเกษตรหมู่บ้านจำนวนมากที่สุด
จำนวน ๑๒ ราย อย่างไรก็ตามอาสาเกษตรบางรายทำหน้าที่อาสามากกว่า ๑ หน้าที่

ตารางที่ ๗ แสดงข้อมูลอาสาสมัครเกษตรตำบลกุฎี อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

หมู่ที่	หน่วยงาน /อาสาสมัครเกษตร (ราย)								
	อาสาสมัคร ฝนหลวง	ครูบัญชี อาสา	ประมง อาสา	อาสา ปศุสัตว์	หมอดิน อาสา	เกษตร หมู่บ้าน	สหกรณ์	เศรษฐกิจ การเกษตร	อาสาสมัคร ปฏูปที่ดิน
๑	-	-	-	-	-	๑	-	-	-
๒	-	-	-	-	-	๑	-	-	-
๓	-	-	-	-	-	๑	-	-	-
๔	-	-	-	-	-	๑	-	-	-
๕	-	-	-	-	-	๑	-	-	-
๖	-	-	-	-	-	๑	-	-	-
๗	-	-	-	-	-	๑	-	-	-
๘	-	-	-	-	-	๑	-	-	-
๙	-	-	-	-	-	๑	-	-	-
๑๐	-	-	-	-	-	๑	-	-	-
๑๑	-	-	-	-	-	๑	-	-	-
๑๒	-	-	-	-	-	๑	-	-	-
รวม	๐	๐	๐	๐	๐	๑๒	๐	๐	๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอผักไห่, พ.ศ. ๒๕๖๗

(๒) ปราชญ์ชาวบ้าน

ตำบลกุฎี มีปราชญ์ชาวบ้านภายใต้โครงการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจ
พอเพียง ซึ่งการดำเนินการโครงการได้คัดเลือกปราชญ์ชาวบ้านเป็นผู้ดำเนินการถ่ายทอดองค์ความรู้ตามวิถีของ
ปราชญ์แต่ละคน ซึ่งในตำบลกุฎี อำเภอผักไห่ มีปราชญ์ชาวบ้านจำนวน ๒ คน

ตารางที่ ๘ แสดงข้อมูลปราชญ์ชาวบ้าน ตำบลลุมภู อำเภอดำรงวิทยะ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ลำดับที่	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่	องค์ความรู้ด้าน
๑	นายไพฑูรย์ จันทะ	หมู่ที่ ๑๐ ตำบลลุมภู อำเภอดำรงวิทยะ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	ด้านการปลูกพืชผสมผสาน
๒	นายประดิษฐ์ วงศ์ศักดิ์	หมู่ที่ ๔ ตำบลลุมภู อำเภอดำรงวิทยะ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	ด้านการลดต้นทุนการผลิตข้าว

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอดำรงวิทยะ, พ.ศ. ๒๕๖๗

(๓) ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศูนย์เครือข่าย) จำนวน ๒ ศูนย์ ได้แก่

๑) ชื่อศูนย์ : ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรตำบลลุมภู

ประเภทศูนย์เครือข่าย : ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน

สถานที่ตั้ง ๑๗ หมู่ที่ ๔ ตำบลลุมภู อำเภอดำรงวิทยะ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

พิกัด: Latitude – Longitude - x ๖๕๑๒๖๑ y ๑๕๙๖๒๔๔ zone ๔๗

ชื่อประธานศูนย์เครือข่าย : นายประดิษฐ์ วงศ์ศักดิ์

เบอร์โทรศัพท์: ๐๖๕-๙๐๓๐๙๗๒

เทคโนโลยีเด่นของศูนย์เครือข่าย : การลดต้นทุนการผลิตการทำนา

การนำไปใช้ประโยชน์ : การลดต้นทุนการผลิตการทำนา

หลักสูตรการเรียนรู้ : ๑. ด้านการทำนา ๒. ด้านการบริหารจัดการน้ำ ๓. ด้านการจัดทำบัญชีฟาร์ม

ฐานการเรียนรู้ที่ ๑ การทำนา

ฐานการเรียนรู้ที่ ๒ การบริหารจัดการน้ำ

ฐานการเรียนรู้ที่ ๓ การจัดทำบัญชีฟาร์ม

แปลงเรียนรู้ ด้านการลดต้นทุนการผลิตข้าว

๒) ชื่อศูนย์ : ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง หมู่ที่ ๑๐ ตำบลลุมภู

ประเภทศูนย์เครือข่าย : ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน

สถานที่ตั้ง ๘ หมู่ที่ ๑๐ ตำบลลุมภู อำเภอดำรงวิทยะ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

พิกัด: Latitude – Longitude - x ๖๕๑๖๗๘ y ๑๕๙๔๔๘๑ zone ๔๗

ชื่อประธานศูนย์เครือข่าย : นายไพฑูรย์ จันทะ

เบอร์โทรศัพท์: ๐๖๑-๘๒๕๒๑๖๒

เทคโนโลยีเด่นของศูนย์เครือข่าย : การบริหารพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ

การนำไปใช้ประโยชน์ : การบริหารพื้นที่ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง

หลักสูตรการเรียนรู้ : ๑. ด้านการประกอบอาชีพตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ๒. ด้านการประมงและปศุสัตว์ (เลี้ยงปลาและเป็ด) ๓. ด้านการผลิตเห็ด

ฐานการเรียนรู้ ที่ ๑ การจัดการพื้นที่ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

ฐานการเรียนรู้ที่ ๒ การประมงและปศุสัตว์ (เลี้ยงปลาและเป็ด)

ฐานการเรียนรู้ที่ ๓ การผลิตเห็ด

แปลงเรียนรู้ ด้านเกษตรผสมผสาน

ตารางที่ ๙ ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรตำบลกุฎี อำเภอดักไถ่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

แบบสรุปข้อมูล						
ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอดักไถ่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา						
ที่	ชื่อศูนย์เครือข่าย	ประเภท/กิจกรรมหลัก	ที่ตั้งศูนย์		ชื่อ - นามสกุลประธานศูนย์	เบอร์โทรศัพท์ประธานศูนย์เครือข่าย
			หมู่	ตำบล		
๑	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรตำบลกุฎี	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๔	กุฎี	นายประดิษฐ์ วงศ์ศักดิ์	๐๖๕-๙๐๓๐๙๗๒
๒	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง หมู่ที่ ๑๐ ตำบลกุฎี	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๑๐	กุฎี	นายไพบุลย์ จันทะ	๐๖๑-๘๒๕๒๑๖๒

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอดักไถ่, พ.ศ. ๒๕๖๓

(๔) กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่

อำเภอผักไห่ มีกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ จำนวน ๓ กลุ่ม แต่ในพื้นที่ตำบลกุฎี ไม่มีกลุ่มแปลงใหญ่

๑.๒ ศักยภาพพื้นที่/ทรัพยากรการเกษตร

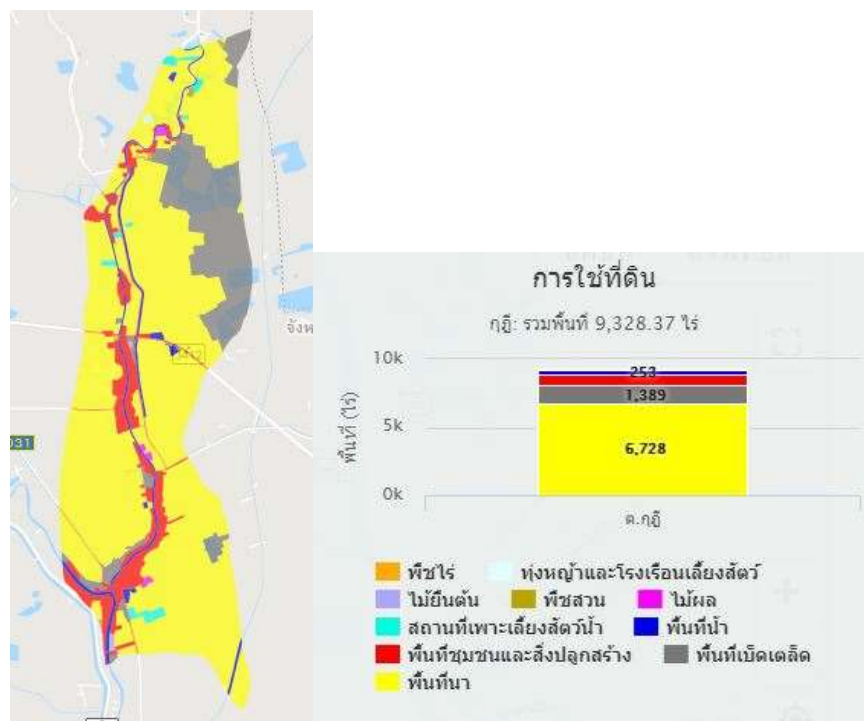
๑) ทรัพยากรดิน

ตำบลกุฎี มีพื้นที่นา ร้อยละ ๗๒.๑๒ พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง ร้อยละ ๘.๖๐ แหล่งน้ำ ร้อยละ ๒.๗๑ พื้นที่เบ็ดเตล็ด ร้อยละ ๑๔.๘๙ และพื้นที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ร้อยละ ๐.๙๖

ตารางที่ ๑๐ แสดงสภาพพื้นที่และการใช้ที่ดินตำบลกุฎี อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ประเภท	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ	ลำดับ
พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	๘๐๒.๘๐	๘.๖๑	๒
พื้นที่เบ็ดเตล็ด	๑,๓๘๙.๒๐	๑๔.๘๙	๔
สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	๙๐.๓๕	๐.๙๖	๕
พื้นที่นา	๖,๗๒๗.๕๔	๗๒.๑๑	๑
พื้นที่น้ำ	๒๕๓.๐๘	๒.๗๑	๓

ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/> พ.ศ. ๒๕๖๖

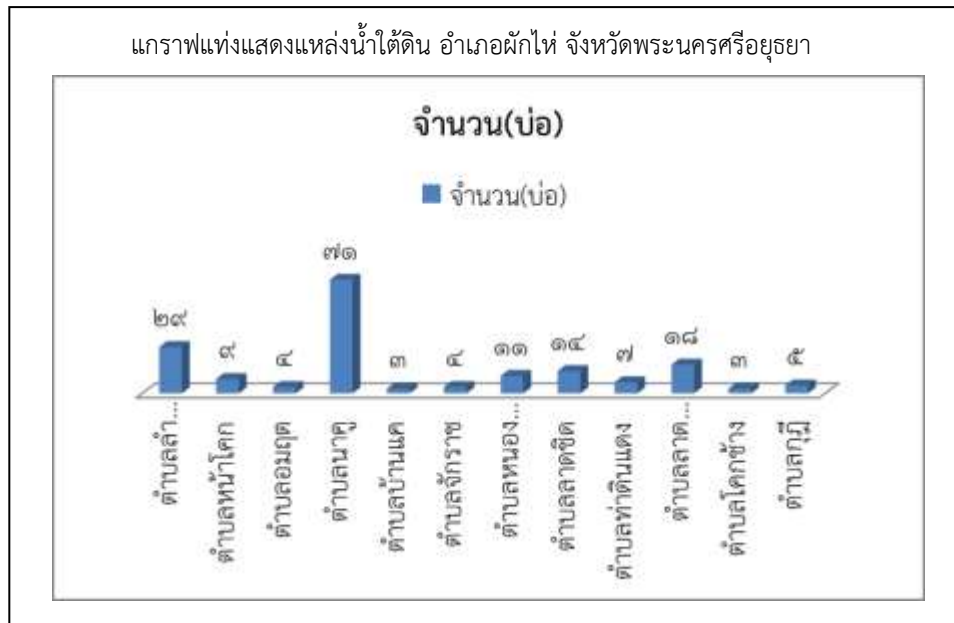
ภาพที่ ๕ แสดงสภาพพื้นที่และการใช้ที่ดิน ตำบลผักไห่ อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

(ที่มา : <https://agri-map-online.moac.go.th/> พ.ศ. ๒๕๖๗)

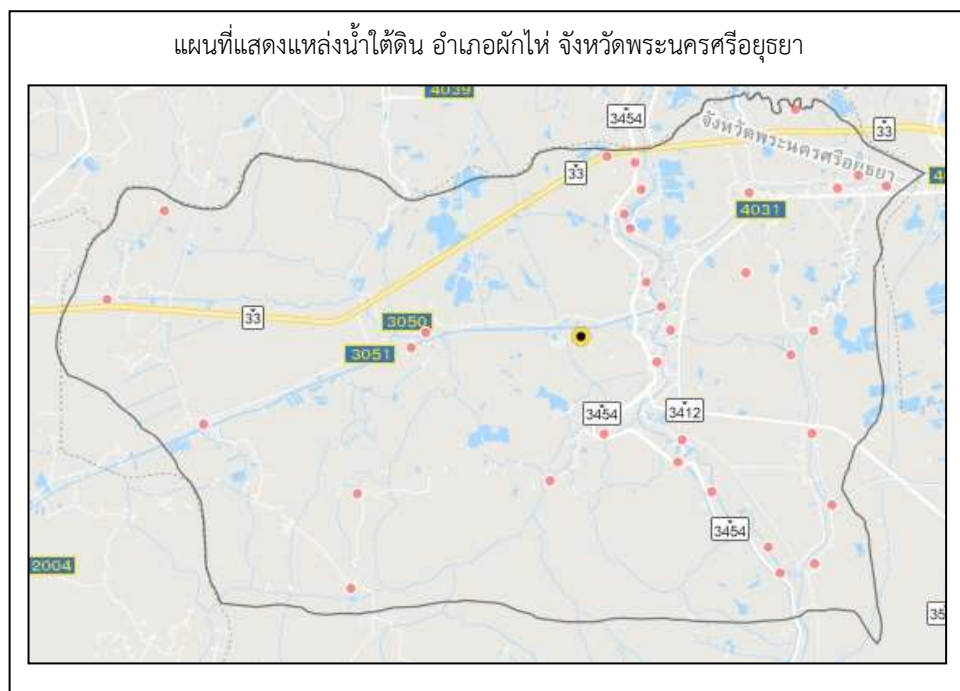
๒) ทรัพยากรน้ำ

ตำบลบ้านกุฎี เป็นพื้นที่ ที่มีแหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญ ดังนี้

- แหล่งน้ำใต้ดิน บ่อบาดาลตำบลกุฎี อำเภอดำรงวิทยะ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา รวมทั้งสิ้น ๕

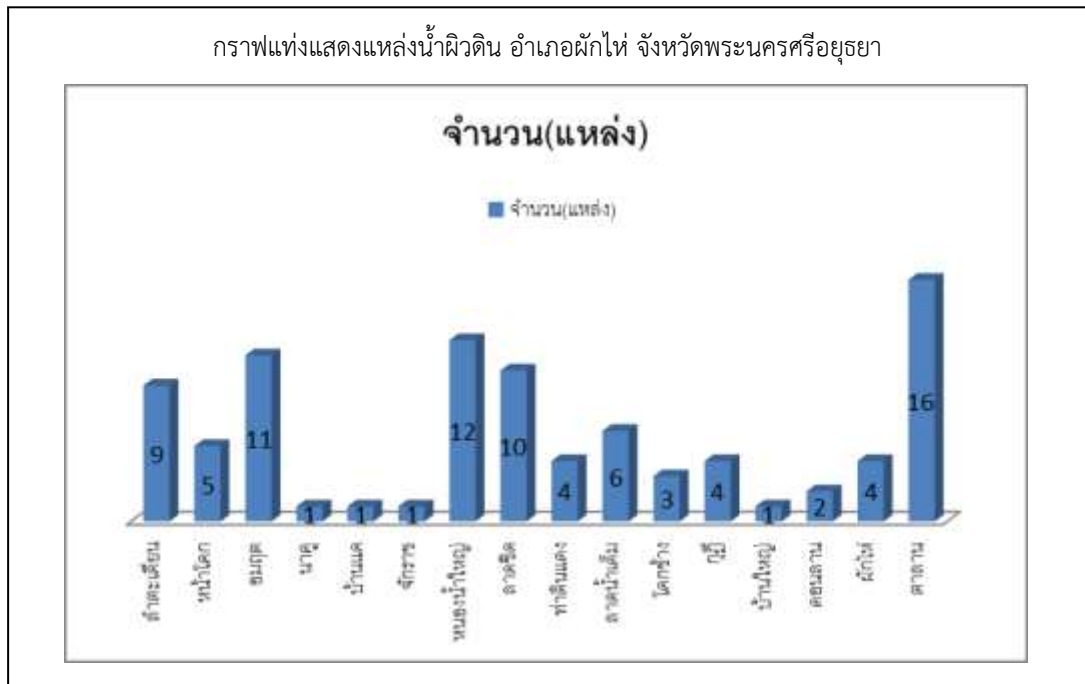

ภาพที่ ๖ แสดงแหล่งน้ำใต้ดินอำเภอดำรงวิทยะ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : กรมทรัพยากรน้ำบาดาล, พ.ศ. ๒๕๖๗)

ภาพที่ ๗ แสดงแหล่งน้ำใต้ดินอำเภอดำรงวิทยะ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : กรมทรัพยากรน้ำบาดาล, พ.ศ. ๒๕๖๗)

- แหล่งน้ำผิวดิน ได้แก่ น้ำในแม่น้ำลำคลอง บึง บ่อ ปกติ น้ำผิวดิน จะได้รับการเติมจากฝน ตำบลลาดน้ำเค็ม อำเภอดักไถ่ มีแหล่งน้ำผิวดินที่ใช้ทำการเกษตรดังนี้ โครงการชลประทานขนาดเล็ก จำนวน ๑ แห่ง ตำบลกุฎีมีแหล่งน้ำผิวดิน จำนวน ๔ แหล่ง

ภาพที่ ๘ แสดงแหล่งน้ำผิวดินอำเภอดักไถ่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : กรมทรัพยากรน้ำบาดาล, พ.ศ. ๒๕๖๗)

ภาพที่ ๙ แสดงแหล่งน้ำผิวดินตำบลกุฎี อำเภอดักไถ่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : กรมทรัพยากรน้ำบาดาล, พ.ศ. ๒๕๖๗)

๑.๓ สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้า GI

- ไม่มี

๑.๔ สินค้าเกษตรที่สำคัญ

๑.๔.๑ ชนิดสินค้าข้าว

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

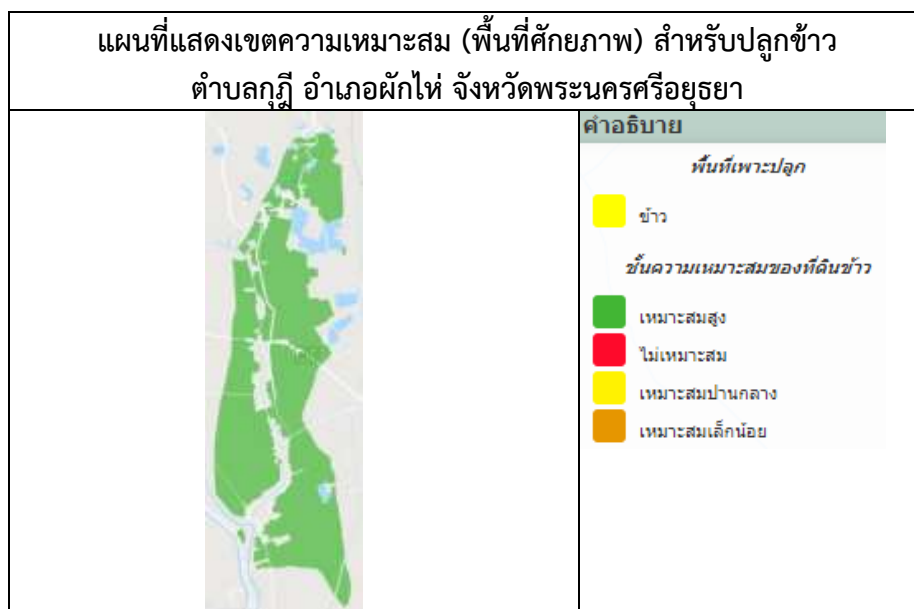
(๑) เขตความเหมาะสม

ตำบลลูกฐี มีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกข้าวทั้งหมด จำนวน ๖,๗๑๔.๖๓ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๖,๗๑๔.๖๓ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐

ตารางที่ ๑๑ แสดงเขตความเหมาะสมสำหรับปลูกข้าว ตำบลบ้านใหญ่ อำเภอดักไถ่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ระดับความเหมาะสม	พื้นที่สำหรับการปลูกข้าว (ไร่)	ร้อยละ	ลำดับที่
เหมาะสมมาก (S๑)	๖,๗๑๔.๖๓	๑๐๐.๐๐	๑
เหมาะสมปานกลาง (S๒)	๐	๐	
เหมาะสมน้อย (S๓)	๐	๐	
ไม่เหมาะสม (N)	๐	๐	
รวมพื้นที่ทั้งหมด	๖,๗๑๔.๖๓	๑๐๐.๐๐	

ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ. ๒๕๖๖

ภาพที่ ๑๐ แผนที่แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว ตำบลลูกฐี อำเภอดักไถ่
(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๗)

(๒) พื้นที่ปลูกข้าว

ตำบลลูกฐี อำเภอดักไถ่ มีพื้นที่การปลูกข้าว จำนวน ๒๐๔๒ ไร่ โดยมีพื้นที่ปลูกมากที่สุด คือ หมู่ที่ ๑ จำนวน ๑,๒๙๙.๗๕ ไร่ รองลงมาคือหมู่ที่ ๗ จำนวน ๗๗๒.๕ ไร่ และหมู่ที่ ๙ จำนวน ๗๗๒.๕ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๑๒ แสดงพื้นที่ปลูกข้าวตำบลลูกฐี อำเภอดักไห้ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

หมู่ที่	ชื่อ	พื้นที่ปลูกข้าว (ไร่)
๑	บ้านหนองแขยง	๑,๒๙๙.๗๕
๒	บ้านลูกฐี	๔๕๓.๕
๓	บ้านลูกฐี	๔๙๕.๒๕
๔	บ้านฤไชย	๕๕๒.๒๕
๕	บ้านฤไชย	๖๔๕.๗๕
๖	บ้านลาว	๒๐๕.๕
๗	บ้านปากคลองโพธิ์	๗๗๒.๕
๘	บ้านเกาะนก	๒๙๗.๗๕
๙	บ้านบางหน้าไม้	๗๗๒.๕
๑๐	บ้านลูกฐี	๓๐๑
๑๑	บ้านลูกฐี	๑๑๖.๒๕
๑๒	บ้านปากคลอง	๒๓๒.๒๕
	รวม	๕,๖๔๒.๐๐

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอดักไห้, พ.ศ. ๒๕๖๗

๒) ปริมาณการผลิต

ตำบลลูกฐี มีพื้นที่การปลูกข้าว จำนวน ๖,๑๔๔.๒๕ ไร่ ๑๙๐ ครัวเรือน

ตารางที่ ๑๓ แสดงปริมาณการผลิต ข้าวตำบลลูกฐี อำเภอดักไห้ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

หมู่ที่	ครัวเรือน เกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิต ต่อไร่ (ตัน)
๑	๕๑	๑,๒๙๙.๗๕	๑,๒๙๙.๗๕	๑๑๖๙.๗๘	๐.๙๕
๒	๒๔	๔๕๓.๕	๔๕๓.๕	๔๐๘.๑๕	๐.๙๐
๓	๒๐	๔๙๕.๒๕	๔๙๕.๒๕	๔๔๕.๗๒๕	๐.๘๕
๔	๒๓	๕๕๒.๒๕	๕๕๒.๒๕	๔๙๗.๐๒๕	๐.๙๕
๕	๒๓	๖๔๕.๗๕	๖๔๕.๗๕	๕๘๑.๑๗๕	๐.๙๐
๖	๙	๒๐๕.๕	๒๐๕.๕	๑๘๔.๙๕	๐.๙๒
๗	๒๘	๗๗๒.๕	๗๗๒.๕	๖๙๕.๒๕	๐.๘๕
๘	๑๑	๒๙๗.๗๕	๒๙๗.๗๕	๒๖๗.๙๗๕	๐.๙๕
๙	๑๐	๗๗๒.๕	๗๗๒.๕	๖๙๕.๒๕	๐.๙๐
๑๐	๑๑	๓๐๑	๓๐๑	๒๗๐.๙	๐.๙๒
๑๑	๕	๑๑๖.๒๕	๑๑๖.๒๕	๑๐๔.๖๒๕	๐.๙๐
๑๒	๘	๒๓๒.๒๕	๒๓๒.๒๕	๒๐๙.๐๒๕	๐.๘๕
รวม	๑๙๐	๕,๖๔๒.๐๐	๖,๑๔๔.๒๕	๕๕๒๙.๘๓	๐.๙๑

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอดักไห้, พ.ศ. ๒๕๖๗

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต

(๑) การใช้พันธุ์ดี มีการตรวจความบริสุทธิ์ของเมล็ดพันธุ์ พิจารณาวามีเมล็ดข้าวพันธุ์อื่นหรือเมล็ดวัชพืชปนหรือไม่ ไม่มีโรคหรือแมลงทำลาย รูปร่างเมล็ดมีความสม่ำเสมอ ถ้าพบว่ามีเมล็ดข้าวพันธุ์อื่นหรือเมล็ดวัชพืชปน หรือมีโรค แมลงทำลายก็ไม่ควรนำมาใช้ทำพันธุ์ การทดสอบความงอก โดยการนำเมล็ดข้าว จำนวน ๑๐๐ เมล็ด มาเพาะเพื่อดูเปอร์เซ็นต์ ความงอก อาจทำ ๓-๔ ซ้ำ เพื่อความแน่นอน เมื่อรู้ว่าเมล็ดงอกก็เปอร์เซ็นต์จะได้กะปริมาณพันธุ์ข้าวที่ใช้ได้ถูกต้อง คัดเมล็ดพันธุ์ให้ได้เมล็ดที่แข็งแรง มีน้ำหนักเมล็ดดีที่เรียกว่าข้าวเต็มเมล็ด จะได้ต้นข้าวที่เจริญเติบโตแข็งแรง

(๒) การเตรียมดิน มีการปรับพื้นที่นาหรือการปรับเพื่อทำให้สม่ำเสมอ จะทำให้ควบคุมน้ำได้สะดวก การงอกของข้าวดีเติบโตสม่ำเสมอ เพราะเมล็ดข้าวมักจะตายถ้าตกลงไปในแอ่งหรือหลุมที่มีน้ำขัง เว้นแต่กรณีดินเป็นกรดจัดละอองดินตกตะกอนเร็วเท่านั้นที่ต้นข้าวสามารถขึ้นได้ แต่ถ้าแปลงใหญ่เกินไปจะทำให้เกิดคลื่น ทำให้ข้าวหลุดลอยง่าย และข้าวรวมกันเป็นกระจุก ไม่สม่ำเสมอ นอกจากนั้นการปรับพื้นที่ให้สม่ำเสมอ ยังช่วยควบคุมการงอกของเมล็ดวัชพืช ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญของการทำนาหว่านน้ำตามอีกด้วย การปรับพื้นที่ทำเทือก ควรทำก่อนหว่านข้าวหนึ่งวัน เพื่อให้ตะกอนตกติเสียก่อน แล้วแบ่งกระทงนาออกเป็นแปลงย่อยๆ ขนาดกว้าง ๓-๕ เมตร ยาวตามความยาวของกระทงนา ทั้งนี้แล้วแต่ความสามารถของคนหว่าน ถ้าคนหว่านมีความชำนาญอาจแบ่งให้กว้าง การแบ่งอาจใช้วิธีแหวกร่อง หรือใช้ไถกระเทียมผูกเชือกลากให้เป็นร่องก็ได้ เพื่อให้น้ำตกลงจากแปลงให้หมด และร่องนี้ยังใช้เป็นทางเดินระหว่างหว่านข้าว หว่านปุ๋ย และพ่นสารเคมีได้ตลอดแปลง โดยไม่ต้องเข้าไปในแปลงย่อยได้อีกด้วย

(๓) การปลูก โดยการหว่านให้สม่ำเสมอทั่วแปลง ข้าวจะได้รับธาตุอาหาร แสงแดด และเจริญเติบโตสม่ำเสมอ ทำให้ได้ผลผลิตสูง โดยเดินหว่านในร่องแคบๆ ที่ทำไว้ เมล็ดพันธุ์ที่ใช้หว่านแต่ละแปลงย่อยควรแบ่งออกเป็นส่วนๆ ตามขนาดและจำนวนแปลงย่อย เพื่อเมล็ดข้าวที่หว่านลงไปจะได้สม่ำเสมอทั่วทั้งแปลง ในนาที่เป็นดินทรายมีตะกอนน้อยหลังจากทำเทือกแล้วควรหว่านทันที กักน้ำไว้หนึ่งคืนแล้วจึงระบายออก จะทำให้ข้าวงอกและจับดินดียิ่งขึ้น

(๔) ระบบการให้น้ำ การให้น้ำแบบเปียกสลับแห้ง

(๕) การดูแลรักษา การควบคุมระดับน้ำ การจะผลผลิตข้าวให้ได้ผลผลิตสูงการควบคุมระดับน้ำเป็นสิ่งสำคัญ โดยเฉพาะตั้งแต่เริ่มหว่านจนข้าวแตกกอ ระดับน้ำไม่ควรเกิน ๕ เซนติเมตร เมื่อข้าวแตกกอเต็มที่ ระดับน้ำอาจเพิ่มสูงขึ้นได้ เพื่อจะได้ไม่ต้องสูบน้ำบ่อยๆ แต่ไม่ควรเกิน ๑๐ เซนติเมตร เพราะถ้าระดับน้ำสูงจะทำให้ต้นข้าวที่แตกกอเต็มที่แล้ว เพิ่มความสูงของต้น และความยาวของใบ โดยไม่ได้ประโยชน์อะไร เป็นเหตุให้ต้นข้าวล้ม เกิดการทำลายของโรคและแมลงได้ง่าย

(๖) การใส่ปุ๋ย ต้องใส่ปุ๋ยให้ถูกต้องตามระยะเวลาที่ข้าวต้องการ จำนวนที่พอเหมาะ จึงจะให้ผลคุ้มค่า

(๗) การเก็บเกี่ยว ในระยะที่เหมาะสม

(๘) การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว มีการไถกลบ และอัดตอซังข้าว

(๙) การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรู มีการสำรวจแปลงเป็นประจำ และจัดการศัตรูพืช

แบบผสมผสาน

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในอำเภอผักไห่ มีการปลูกพืช ดังนี้

ชื่อสินค้า	เม.ตร.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ตร.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ข้าวนาปี				←	△			←	▽	▽		
ข้าวนาปรัง	←	→	▽								←	→

สัญลักษณ์

ช่วงฤดูปลูก

△ ปลูกสูงสุด

ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

ตารางที่ ๑๔ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกข้าวนาปีและนาปรัง อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอผักไห่, พ.ศ. ๒๕๖๗)

๕) ต้นทุนการผลิต

ตำบลภูมู่ มีต้นทุนการผลิตการผลิตข้าวเฉลี่ย ๕,๓๒๕ บาท/ไร่

ตารางที่ ๑๕ แสดงต้นทุนการผลิตข้าว ปี ๒๕๖๗ อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ที่	รายการ	เฉลี่ย (บาท/ไร่)
1	ค่าเตรียมดิน (ไถ..... บาท / ตีดิน...250.... บาท / ขำ+ลูปเทือก+ซักร่อง...250..... บาท)	500
2	ค่าเมล็ดพันธุ์ข้าว อัตรา .....25.... กก./ไร่, กก. ละ .....18..... บาท	450
3	ค่าจ้างปลูก (หวาน/หยอด/ปักดำ)	60
4	ค่าสารเคมีกำจัดวัชพืช (คุมและฆ่าหญ้า)	150
5	ค่าจ้างฉีดสารเคมีกำจัดวัชพืช .....2..... ครั้ง ๆ ละ .....60..... บาท	120
6	ค่าปุ๋ยเคมี ครั้งที่ 1 สูตร .....30-0-0..... อัตรา .....25..... กก./ไร่, กก. ละ .....21.9..... บาท	548
7	ค่าปุ๋ยเคมี ครั้งที่ 2 สูตร ....16-16-8..... อัตรา .....25..... กก./ไร่, กก. ละ ....24.2..... บาท	605
8	ค่าปุ๋ยเคมี ครั้งที่ 3 สูตร .....15-15-15..... อัตรา .....16.6..... กก./ไร่, กก. ละ ....24.2..... บาท	402
9	ค่าปุ๋ยอินทรีย์ (ปุ๋ยหมัก/ ปุ๋ยคอก) อัตรา ..... กก./ไร่, กก. ละ ..... บาท	
10	ค่าจ้างใส่ปุ๋ย (รวมปุ๋ยเคมีและอินทรีย์) .....3..... ครั้ง ๆ ละ .....60..... บาท	180
11	ค่าสารบำรุงต่างๆ เช่น ฮอร์โมน น้ำหมัก ฯลฯ	50
12	ค่าจ้างใส่สารบำรุงต่างๆ .....2..... ครั้ง ๆ ละ .....60..... บาท	120
13	ค่าสารเคมีป้องกันกำจัด โรคและแมลงศัตรูพืช	
14	ค่าจ้างฉีดสารเคมีป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช ..... ครั้ง ๆ ละ ..... บาท	
15	ค่าสารชีวภัณฑ์ป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช	30
16	ค่าจ้างฉีดสารชีวภัณฑ์ป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช .....1..... ครั้ง ๆ ละ .....60..... บาท	60
17	ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง (ต่อรอบการผลิต)	300
18	ค่าไฟฟ้า (ต่อรอบการผลิต)	100
19	ค่าทำความสะอาดแปลง เช่น ตัดหญ้า ฯลฯ	
20	ค่าซ่อมข้าว	
21	ค่ากำจัดพันธุ์ปน (ข้าวตีด/วัชพืช)	
22	ค่าเก็บเกี่ยว	500
23	ค่าขนส่งข้าวไปโรงสี	100
24	ค่าเช่านา (ต่อรอบการผลิต)	1,000
25	อื่นๆ ระบุ	50
26	รวมต้นทุนการผลิต	5,325
27	ผลผลิต (กก./ไร่) ความชื้น ...21....%	900
28	ราคาจำหน่าย (บาท/กก.)	8.00
29	รายได้	7,200
30	กำไรสุทธิ	1,875

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอผักไห่, พ.ศ. ๒๕๖๗)

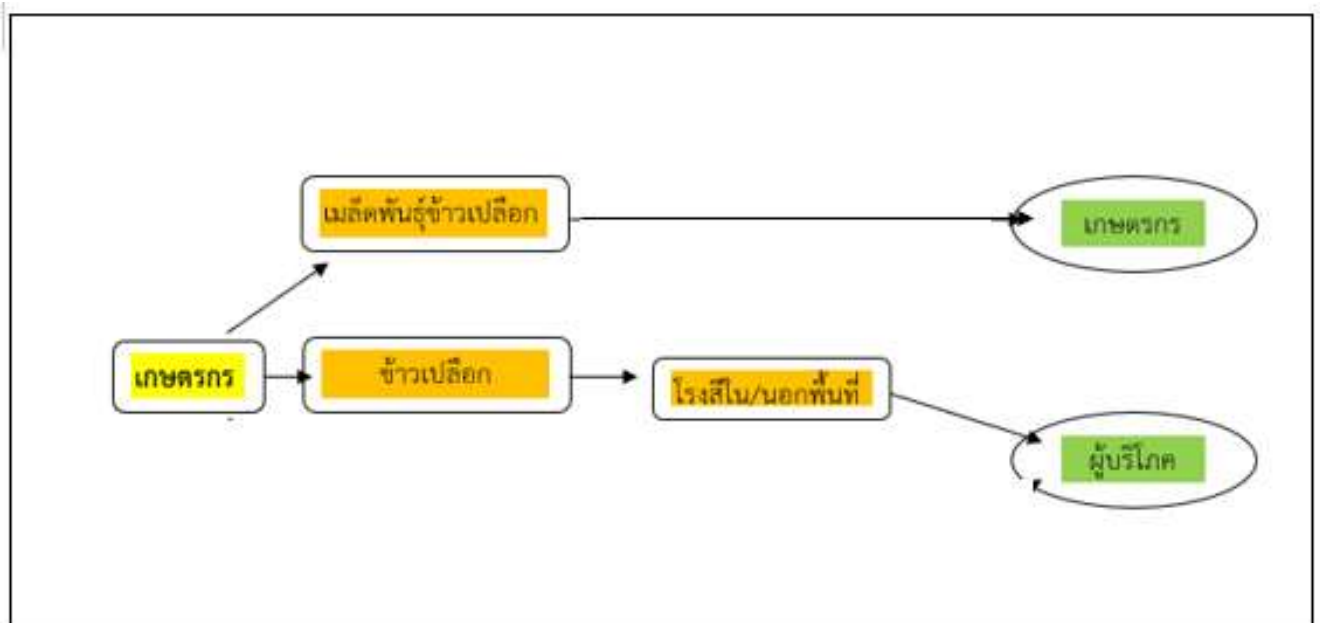
๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

(๑) วิธีการตลาด (เป็นวิธีตลาดที่เกิดขึ้นในอำเภอ)

ตำบลกุฎี อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีรูปแบบการจำหน่ายดังนี้

๑. การขายข้าวเปลือก โดยเกษตรกรส่วนใหญ่จำหน่ายในรูปแบบข้าวเปลือกเพื่อนำเข้าอุตสาหกรรมการผลิตข้าว การสีข้าว การตลาดข้าว และอุตสาหกรรมที่ใช้ข้าวเป็นวัตถุดิบ มีแหล่งรับซื้อผลผลิตจำนวน ๔ แห่ง คือ โรงสีเกษตรรุ่งเรืองธัญญา และท่าข้าวตำบลนาคู อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โรงสีข้าวรวมทรัพย์ถาวร (ชนเฮง) อำเภอบางซ้าย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และ ห้างหุ้นส่วนจำกัดโรงสีวิเศษชัยชาญเจริญกิจ ตำบลท่าช้าง อำเภอวิเศษชัยชาญ จังหวัดอ่างทอง

๒. การจำหน่ายรูปแบบพันธุ์ข้าวปลูก ให้แก่ ทำข้าวในพื้นที่

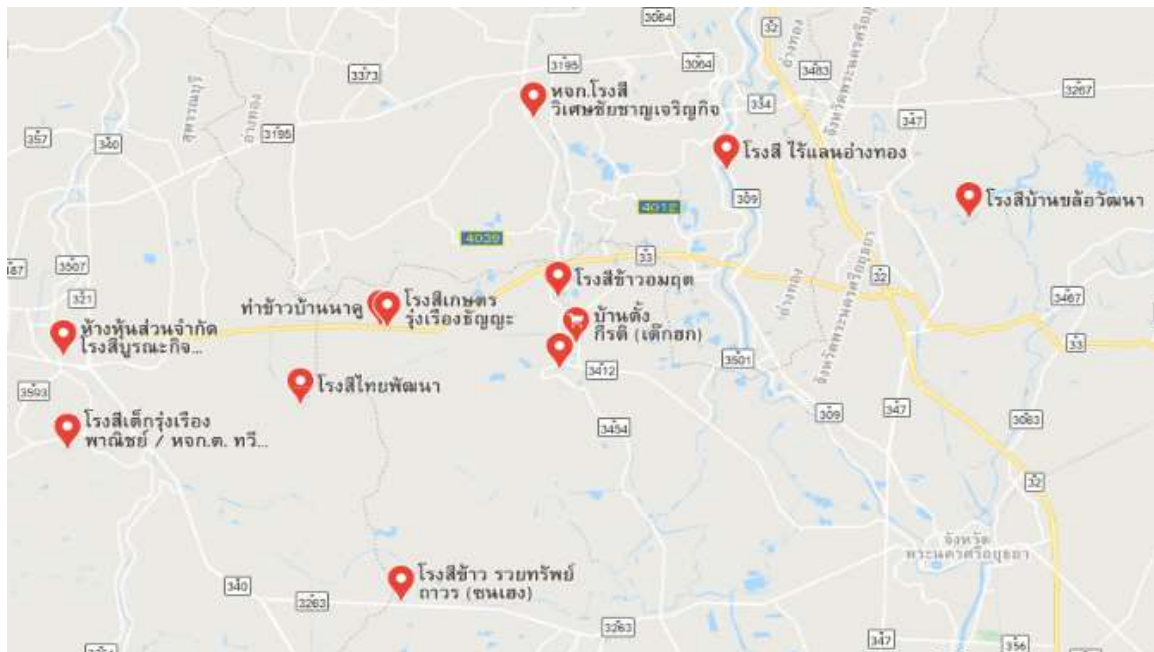
ภาพที่ ๑๑ แสดงวิธีการตลาดข้าว ตำบลลาดน้ำเค็ม อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอผักไห่, พ.ศ. ๒๕๖๗)

(๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป

อำเภอผักไห่ มีแหล่งรับซื้อผลผลิตข้าว จำนวน ๓ แห่ง คือ

- โรงสีเกษตรรุ่งเรืองธัญญา ตำบลนาคู
- ท่าข้าวตำบลนาคู อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
- ห้างหุ้นส่วนจำกัด โรงสีวิเศษชัยชาญเจริญกิจ ตำบลท่าช้าง อำเภอวิเศษชัยชาญ

จังหวัดอ่างทอง

ภาพที่ ๑๒ แสดงแหล่งรับซื้อข้าว อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

(ที่มา : <https://www.google.co.th/search?sxsr=ALeKkonoWKyigluGmXOGvocnOcteGtw&ag>, พ.ศ.๒๕๖๓)

๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

ตำบลกุฎี มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ โดยมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบด้านการลดต้นทุนการผลิต จำนวน ๓ ราย

องค์ความรู้ทักษะความชำนาญ เกษตรกรมีความรู้ ความชำนาญ องค์ความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้

(๑) การลดการใช้สารเคมี

(๒) การผลิตปุ๋ยอินทรีย์

ตารางที่ ๑๖ แสดง Smart Farmer ต้นแบบ ตำบลกุฎี อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ที่	ชื่อ - สกุล	หมู่	ตำบล	อำเภอ	ปีที่เริ่ม	สาขา
๑	นายธรรมรัตน์ ธงขาว	๘	กุฎี	ผักไห่	๒๕๖๑	ข้าว
๒	นางสาวสมคิด ไตรเมฆ	๘	กุฎี	ผักไห่	๒๕๖๒	ข้าว
๔	นางบุญทวี สุภสิทธิ์	๗	กุฎี	ผักไห่	๒๕๖๓	ข้าว

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอผักไห่, พ.ศ.๒๕๖๓)

๒. ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

ตารางที่ ๑๗ แสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชนที่ประสบ ปัญหา)	ความสำคัญ เร่งด่วน
ด้านการผลิตสินค้าและ การตลาด ๑. ข้าว	๑. ภัยพิบัติ (น้ำท่วม, แล้ง) ๒. การระบาดของโรคและ แมลง ๓. ต้นทุนการผลิตสูง ๔. ราคาผลผลิตตกต่ำ ๕. ขาดแคลนแหล่งเงินทุน	๑. ส่งเสริมการปรับเปลี่ยนรอบการปลูกพืช ๒. ส่งเสริมการบริหารจัดการน้ำในภาวะน้ำน้อย ๓. ให้ความรู้ด้านการป้องกันกำจัดศัตรูพืชอย่างถูกวิธี ๔. จัดทำแปลงพยานเตือนการระบาดของศัตรูพืช ๕. ส่งเสริมให้เกษตรกรรวมกลุ่มแปรรูปผลผลิต ๕. รวมกลุ่มกัน	ทุกหมู่บ้าน	มาก
ด้านเกษตรกรและองค์กร เกษตรกร ๑. การบริหารจัดการกลุ่ม	๑. การบริหารจัดการไม่เป็น ระบบ ๒. กลุ่มไม่เข้มแข็ง	๑. ส่งเสริมองค์ความรู้ด้านการบริหารจัดการกลุ่ม ๒. ศึกษาดูงานจากกลุ่มที่ประสบความสำเร็จ ๓. ส่งเสริมองค์ความรู้ด้านการตลาด	ทุกหมู่บ้าน	มาก
ด้านการแปรรูปผลผลิต และผลิตภัณฑ์ ๑. ขาดเครื่องมือวัสดุอุปกรณ์ ๒. ขาดมาตรฐานการรับรอง คุณภาพ ๓. ขาดองค์ความรู้ด้านการแปรรูป	๑. ขาดเครื่องมือวัสดุอุปกรณ์ ๒. ขาดมาตรฐานการรับรอง คุณภาพ ๓. ขาดองค์ความรู้ด้านการแปรรูป	๑. ส่งเสริมการรวมกลุ่มเพื่อของบประมาณจัดซื้อเครื่องมือวัสดุอุปกรณ์ ๒. ส่งเสริมการขอรับมาตรฐานการรับรองคุณภาพ ๓. ให้ความรู้ด้านมาตรฐานสินค้าเกษตร ๔. ส่งเสริมองค์ความรู้ด้านการแปรรูป	ทุกหมู่บ้าน	มาก

๓. การจัดทำ TOWS Matrix

๓.๑ การวิเคราะห์ TOWS Matrix ของตำบลกุฎี อำเภอดงหลวง

ตารางที่ ๑๘ แสดงการวิเคราะห์ตาราง TOWS Matrix

	จุดแข็ง (S) ๑. มีเกษตรกรช่วง Young Farmer ๒. เกษตรกรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก ๓. มีการรวมกลุ่มเป็น กลุ่มส่งเสริมอาชีพ ๑ กลุ่ม กลุ่มยุวเกษตรกร ๑ กลุ่ม ๔. มีอาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้าน ๑๒ ราย ๕. มีจุดเรียนรู้ ศพก. เครือข่าย ๒ จุด ๖. ผลิตข้าวเป็นพืชหลัก	จุดอ่อน (W) ๑. เกษตรส่วนใหญ่อายุมากกว่า ๕๕ ปี ๒. ขาดแคลนแรงงานภาคการเกษตร ๓. เกษตรกรขาดความรู้ด้านเทคโนโลยีการผลิต ๔. เกษตรกรไม่สามารถเข้าถึง application ด้านการเกษตรเนื่องจากขาดอุปกรณ์และความรู้ทางการใช้ application ด้านการเกษตร ๕. ขาดแคลนน้ำในช่วงฤดูแล้ง ๖. น้ำท่วมขังในฤดูน้ำหลาก ๗. ขาดแคลนแหล่งเก็บน้ำเพื่อการผลิต ๘. การถือครองที่ดินส่วนใหญ่เป็นลักษณะการเช่าแบบมีสัญญา ๙. สินค้าเกษตรส่วนใหญ่ยังไม่ผ่านการรับรองมาตรฐานสินค้า ๑๐. เกษตรกรไม่สามารถกำหนดราคาสินค้าเกษตรได้เอง ๑๑. ขาดความรู้ด้านการแปรรูป
โอกาส (O) ๑. มีจุดรับซื้อข้าวในพื้นที่ใกล้เคียง ๑ จุด ๒. เส้นทางคมนาคมสะดวก ๓. มีหน่วยงานความรู้และเอกชนสนับสนุนโครงการส่งเสริมศักยภาพด้านการเกษตร	กลยุทธ์เชิงรุก (SO) ๑. สร้างความเข้มแข็งและความมั่นคงทางอาชีพแก่เกษตรกร	กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO) ๑. ส่งเสริมการผลิตและการจัดการสินค้าเกษตรตลอดห่วงโซ่การผลิต
อุปสรรค (T) ๑. มีแหล่งน้ำชลประทานเข้าถึง แต่บางพื้นที่อยู่ปลายโครงการส่งน้ำ ทำให้น้ำไม่เพียงพอต่อการผลิตพืช ๒. สินค้ามักจะประสบปัญหาล้นตลาดและราคาตกต่ำ	กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST) ๑. พัฒนาศักยภาพและการบริหารจัดการองค์กรเกษตรกร	กลยุทธ์เชิงรับ (WT) ๑. บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุล

๓.๒ การกำหนดกลยุทธ์ที่ได้จากการทำ TOWS Matrix ดังนี้

๑. กลยุทธ์เชิงรุก

๑.๑ เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

๑.๒ พัฒนาศักยภาพเกษตรกร และองค์กรเกษตรกรให้มีความเข้มแข็ง

๑.๓ เพิ่มศักยภาพอาสาสมัครและเกษตรกรต้นแบบ

๒. กลยุทธ์เชิงแก้ไข

๒.๑ พัฒนาศักยภาพเกษตรกรในการผลิตพืชอาหารปลอดภัย

๒.๒ ส่งเสริมการลดต้นทุนการผลิต

๒.๓ ส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ การเกษตรทดแทน

๓. กลยุทธ์เชิงป้องกัน

๓.๑ ส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน

๓.๒ อนุรักษ์และฟื้นฟูแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติ

๓.๓ ส่งเสริมการบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตรให้มีประสิทธิภาพ

๔. กลยุทธ์เชิงรับ

๔.๑ ประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้

๔.๒ ส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน

*****

บทที่ ๓

ทิศทาง/แนวทางการพัฒนา

๑. แนวทางการพัฒนา

๑.๑ พัฒนาการผลิตรายสินค้า (พืช/ปศุสัตว์/ประมง)

๑.๑.๑ ข้าว

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์ (สิ่งที่คาดหวังหรือผลสำเร็จที่จะให้เกิด)

- การลดต้นทุนการผลิต
- การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานสินค้าเกษตร

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน (วิธีการที่จะต้องทำหรือทำอย่างไรเพื่อให้เกิดผลสำเร็จตาม

เป้าประสงค์)

กลยุทธ์ที่ ๑ กลยุทธ์ ส่งเสริมการสร้างอาชีพและรายได้ให้กับประชาชนอย่างยั่งยืนและ
ช่วยเหลือตนเองได้

โครงการที่ ๑ โครงการพัฒนาเครือข่ายเกษตรกร

โครงการที่ ๒ โครงการพัฒนาเกษตรกรต้นแบบ

กลยุทธ์ที่ ๒ กลยุทธ์พัฒนาศักยภาพเกษตรกรในการผลิตพืช

โครงการที่ ๑ โครงการพัฒนาเครือข่ายเกษตรกร

โครงการที่ ๒ โครงการพัฒนาเกษตรกรต้นแบบ

กลยุทธ์ที่ ๓ กลยุทธ์ส่งเสริมเกษตรกรที่มีคุณภาพ ปลอดภัย ได้มาตรฐานสากลโดยปรับ
กระบวนการผลิตทางการเกษตรไปสู่การทำเกษตรกรรมอย่างยั่งยืนมากขึ้น และสอดคล้องกับวิถีการดำเนินชีวิตตาม
แนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

โครงการที่ ๑ โครงการพัฒนาสินค้าเกษตรตามมาตรฐานความปลอดภัย (GAP
อินทรีย์)

โครงการที่ ๒ โครงการส่งเสริมและพัฒนาความมั่นคงทางอาหาร

กลยุทธ์ที่ ๔ กลยุทธ์ส่งเสริมการผลิตและจัดการสินค้าเกษตรตลอดห่วงโซ่การผลิต

โครงการที่ ๑ โครงการพัฒนาสินค้าเกษตรตามมาตรฐานความปลอดภัย (GAP
อินทรีย์)

โครงการที่ ๒ โครงการพัฒนาตลาดสินค้าเกษตร

โครงการที่ ๓ โครงการพัฒนาการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร

กลยุทธ์ที่ ๕ กลยุทธ์ส่งเสริมการใช้เครื่องจักรกลการเกษตรทดแทนแรงงาน

โครงการที่ ๑ โครงการพัฒนาเกษตรกรต้นแบบ

๑.๒ พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร

๑.๒.๑ Young Smart Farmer และ Smart Farmer ต้นแบบ

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์ (สิ่งที่คาดหวังหรือผลสำเร็จที่จะให้เกิด)

- มาตรฐานสินค้าเกษตร และคุณภาพของสินค้าเกษตร
- การลดต้นทุนการผลิต
- การเพิ่มผลผลิต
- การตลาด

- การแปรรูปผลผลิต
- การบริหารจัดการกลุ่ม
- การใช้เทคโนโลยีในการผลิต

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน (วิธีการที่จะต้องทำหรือทำอะไรเพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าประสงค์)

กลยุทธ์ที่ ๑ กลยุทธ์ส่งเสริมการสร้างอาชีพและรายได้ให้กับประชาชนอย่างยั่งยืนและช่วยเหลือตนเองได้

โครงการที่ ๑ โครงการพัฒนาเครือข่ายเกษตรกร

โครงการที่ ๒ โครงการพัฒนาเกษตรกรต้นแบบ

กลยุทธ์ที่ ๒ กลยุทธ์ส่งเสริมการผลิตและจัดการสินค้าเกษตรตลอดห่วงโซ่การผลิต

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมและพัฒนา Young Smart Farmer

กลยุทธ์ที่ ๓ กลยุทธ์ส่งเสริมเกษตรกรที่มีคุณภาพ ปลอดภัย ได้มาตรฐานสากลโดยปรับ

กระบวนการผลิตทางการเกษตรไปสู่การทำเกษตรกรรมอย่างยั่งยืนมากขึ้น และสอดคล้องกับวิถีการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมและพัฒนา Young Smart Farmer

กลยุทธ์ที่ ๕ กลยุทธ์สร้างความเข้มแข็งและความมั่นคงในอาชีพ

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมและพัฒนาความมั่นคงทางอาหาร

กลยุทธ์ที่ ๖ กลยุทธ์ส่งเสริมการใช้เครื่องจักรกลการเกษตรทดแทนแรงงาน

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมและพัฒนา Young Smart Farmer

๑.๒.๒ วิสาหกิจชุมชน

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

- มาตรฐานสินค้า และคุณภาพของสินค้า
- การลดต้นทุนการผลิตและการเพิ่มผลผลิตสินค้า
- การตลาด
- การแปรรูปผลผลิต และบรรจุภัณฑ์
- การบริหารจัดการกลุ่ม
- การใช้เทคโนโลยีในการผลิต

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน (วิธีการที่จะต้องทำหรือทำอะไรเพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าประสงค์)

กลยุทธ์ที่ ๑ กลยุทธ์ส่งเสริมการสร้างอาชีพและรายได้ให้กับประชาชนอย่างยั่งยืนและช่วยเหลือตนเองได้

โครงการที่ ๑ โครงการพัฒนาเครือข่ายเกษตรกร

กลยุทธ์ที่ ๒ กลยุทธ์ส่งเสริมการผลิตและจัดการสินค้าเกษตรตลอดห่วงโซ่การผลิต

โครงการที่ ๑ โครงการพัฒนาการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร

กลยุทธ์ที่ ๓ กลยุทธ์ส่งเสริมเกษตรกรที่มีคุณภาพ ปลอดภัย ได้มาตรฐานสากลโดยปรับ

กระบวนการผลิตทางการเกษตรไปสู่การทำเกษตรกรรมอย่างยั่งยืนมากขึ้น และสอดคล้องกับวิถีการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

โครงการที่ ๑ โครงการพัฒนาสินค้าการแปรรูปสู่มาตรฐานผลผลิต

กลยุทธ์ที่ ๕ กลยุทธ์พัฒนาเศรษฐกิจบนพื้นฐานผู้ประกอบการยุคใหม่

โครงการที่ ๑ โครงการพัฒนาบรรจุภัณฑ์สินค้าเกษตร

๑.๒.๓ กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร/กลุ่มยุวเกษตรกร/กลุ่มส่งเสริมอาชีพ/

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

- พัฒนาด้านมาตรฐานสินค้าเกษตร
- พัฒนาด้านการแปรรูปผลผลิต
- พัฒนาระบบบรรจุภัณฑ์
- พัฒนาด้านการตลาด

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน (วิธีการที่จะต้องทำหรือทำอะไรเพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าประสงค์)

กลยุทธ์ที่ ๑ กลยุทธ์ส่งเสริมการสร้างอาชีพและรายได้ให้กับประชาชนอย่างยั่งยืนและ

ช่วยเหลือตนเองได้

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมและพัฒนายุวเกษตรกรในโรงเรียน

โครงการที่ ๒ โครงการพัฒนากลุ่มส่งเสริมอาชีพ

กลยุทธ์ที่ ๒ กลยุทธ์ส่งเสริมการผลิตและจัดการสินค้าเกษตรตลอดห่วงโซ่การผลิต

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมและพัฒนายุวเกษตรกรในโรงเรียน

โครงการที่ ๒ โครงการพัฒนากลุ่มส่งเสริมอาชีพ

กลยุทธ์ที่ ๓ กลยุทธ์ส่งเสริมเกษตรกรที่มีคุณภาพ ปลอดภัย ได้มาตรฐานสากลโดยปรับ

กระบวนการผลิตทางการเกษตรไปสู่การทำเกษตรกรรมอย่างยั่งยืนมากขึ้น และสอดคล้องกับวิถีการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมและพัฒนายุวเกษตรกรในโรงเรียน

โครงการที่ ๒ โครงการพัฒนากลุ่มส่งเสริมอาชีพ

กลยุทธ์ที่ ๕ กลยุทธ์พัฒนาเศรษฐกิจบนพื้นฐานผู้ประกอบการยุคใหม่

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมและพัฒนายุวเกษตรกรในโรงเรียน

โครงการที่ ๒ โครงการพัฒนากลุ่มส่งเสริมอาชีพ

กลยุทธ์ที่ ๖ กลยุทธ์สร้างความเข้มแข็งและความมั่นคงในอาชีพ

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมและพัฒนาความมั่นคงทางอาหาร

๑.๒.๔ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

- มาตรฐานสินค้าเกษตร และคุณภาพของสินค้าเกษตร
- การลดต้นทุนการผลิต
- การเพิ่มผลผลิต
- การตลาด
- การแปรรูปผลผลิต

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน (วิธีการที่จะต้องทำหรือทำอะไรเพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าประสงค์)

กลยุทธ์ที่ ๑ กลยุทธ์ส่งเสริมการสร้างอาชีพและรายได้ให้กับประชาชนอย่างยั่งยืนและ

ช่วยเหลือตนเองได้

โครงการที่ ๑ โครงการผลิตข้าวพันธุ์ดี

โครงการที่ ๒ โครงการธนาคารเมล็ดพันธุ์ข้าว

กลยุทธ์ที่ ๒ กลยุทธ์ส่งเสริมการผลิตและจัดการสินค้าเกษตรตลอดห่วงโซ่การผลิต

โครงการที่ ๑ โครงการพัฒนาการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร
 กลยุทธ์ที่ ๓ กลยุทธ์ส่งเสริมเกษตรกรที่มีคุณภาพ ปลอดภัย ได้มาตรฐานสากลโดยปรับ
 กระบวนการผลิตทางการเกษตรไปสู่การทำเกษตรกรรมอย่างยั่งยืนมากขึ้น และสอดคล้องกับวิถีการดำเนินชีวิตตาม
 แนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

โครงการที่ ๑ โครงการพัฒนาการผลิตสารชีวภัณฑ์เพื่อป้องกันกำจัดศัตรูพืช

โครงการที่ ๒ โครงการธนาคารปูตามค้ำวเคราะห์ดิน

โครงการที่ ๓ โครงการพัฒนาสินค้าเกษตรสู่มาตรฐานความปลอดภัย

๑.๓ พัฒนาพื้นที่และทรัพยากรการเกษตร

๑.๓.๑ ที่ดิน

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

- ลด ละ เลิก เฝ้าเศษซากวัสดุทางการเกษตร และฟางข้าว

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ กลยุทธ์บริหารทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน

โครงการที่ ๑ โครงการงดการเผาเศษซากพืช ฟางข้าว และวัสดุการเกษตร

๑.๓.๒ แหล่งน้ำ

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

- พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ กลยุทธ์อนุรักษ์และฟื้นฟูแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติ

โครงการที่ ๑ โครงการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร

กลยุทธ์ที่ ๒ กลยุทธ์บริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตรให้มีประสิทธิภาพ

โครงการที่ ๑ โครงการปรับระบบการปลูกข้าวในพื้นที่ลุ่มต่ำ

*****

บรรณานุกรม

- สำนักสำรวจดินและวางแผนการใช้ที่ดิน. ๒๕๔๘. มหัศจรรย์พันธุ์ดิน. กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรุงเทพฯ
- กรมพัฒนาที่ดิน. ๒๕๕๓. กลุ่มชุดดิน ๖๒ กลุ่ม
https://www.ddd.go.th/thaisoils_museum/๖๒_soilgroup/sgr_lowland/sgr_๐๒.htm.
 สืบค้นวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๖๖
- กองวิจัยและพัฒนาการจัดการดิน. มปป. การจัดการดิน. https://www.ddd.go.th/Web_Soil/acid.htm. สืบค้น
 วันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๖๘

ภาคผนวก

รายละเอียดโครงการ

๑. โครงการผลิตปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพไว้ใช้ในชุมชน

ชื่อโครงการ กิจกรรม การจัดทำปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพและสารขับไล่แมลง

หลักการและเหตุผล

ด้วยตำบลกุฎี พื้นที่ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพด้านการเกษตร โดยเฉพาะข้าวในหมู่ที่ ๑-๑๒ โดยเกษตรกรลงทุนในการใช้ปุ๋ยเคมีและสารเคมีมาก ดังนั้น เพื่อการช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประกอบอาชีพในด้านการปลูกพืชให้ลดต้นทุนการผลิตโดยแนะนำให้เกษตรกรใช้สารสกัดจากสมุนไพรและใช้ปุ๋ยอินทรีย์และมีการป้องกันและกำจัดศัตรูพืช โดยวิธีผสมผสานโดยการจัดการฝึกอบรม ให้ความรู้และจัดทำสาธิตการให้เกษตรกรได้ศึกษาเพื่อที่จะนำเทคนิคต่าง ๆ ไปปฏิบัติในไร่นาของตนเองได้

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเป็นการพัฒนาเกษตรกรให้มีความรู้ในการประกอบอาชีพในด้านการผลิตพืชอย่างปลอดภัย
๒. เพื่อเป็นการให้เกษตรกรรู้จักการป้องกันกำจัดศัตรูพืชแบบผสมผสาน
๓. เพื่อให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น

เป้าหมาย

หมู่ที่ ๑-๑๒ ตำบลกุฎี เกษตรกร ๒๐ ราย

พื้นที่ดำเนินการ

พื้นที่ดำเนินศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลกุฎี หมู่ที่ ๔

ระยะเวลา

ปี ๒๕๖๖-๒๕๗๐

แผนการดำเนินงาน

๑. ฝึกอบรมเกษตรกร จำนวน ๒๐ ราย
๒. คัดเลือกแปลงสาธิตการใช้สารสกัดจากชีวภาพ
๓. ให้เกษตรกรฝึกปฏิบัติ

วิธีการดำเนินงาน

รายละเอียดโครงการฯ

๑. จัดอบรมเกษตรกร จำนวน ๕๐ ราย ณ ศูนย์บริการและถ่ายทอดฯ ตำบลกุฎี
๒. ให้เกษตรกรฝึกปฏิบัติในการทำปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพและการป้องกันกำจัดศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน
๓. คัดเลือกพื้นที่ในการทำแปลงสาธิต จำนวน ๑๐ ไร่ เพื่อให้เกษตรกรฝึกปฏิบัติ

การบริหารโครงการ

ผู้รับผิดชอบโครงการ

- คณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลกุฎี
- องค์การบริหารส่วนตำบลกุฎี
- สำนักงานเกษตรอำเภอผักไห่

งบประมาณวัสดุ อุปกรณ์ / แผนการใช้เงิน

* งบประมาณการดำเนินการ

ขอรับการสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนตำบลกุฎี เป็นเงิน ๒๕,๐๐๐ บาท

๑. ค่าวัสดุสาธิต เป็นเงิน ๑๕,๔๐๐ บาท
- กากน้ำตาล ๑๒ ถัง ๆ ละ ๓๕๐ บาท เป็นเงิน ๔,๒๐๐ บาท
  - ถังพลาสติก ๑๐๐ ลิตร พร้อมฝาปิด ๑๒ ใบ ๆ ละ ๕๐๐ บาทเป็นเงิน ๖,๐๐๐ บาท
  - หัวเชื้อจุลินทรีย์ จำนวน ๑๒ ขวด ๆ ละ ๑๐๐ บาท เป็นเงิน ๑,๒๐๐ บาท
  - พืชสมุนไพรในพื้นที่ ๔๐๐ กก. ๆ ละ ๑๐ บาท เป็นเงิน ๔,๐๐๐ บาท
๒. ค่าอาหารเครื่องดื่มในการจัดอบรม เป็นเงิน ๓,๗๕๐ บาท
- อาหาร ๕๐ คน x ๕๐ บาท x ๑ วัน เป็นเงิน ๒,๕๐๐ บาท
  - อาหารว่างและเครื่องดื่มมื่อละ ๒๕ บาท จำนวน ๕๐ คน เป็นเงิน ๑,๒๕๐ บาท
๓. ค่าวัสดุการอบรม เป็นเงิน ๑,๘๗๐ บาท
- กระดาษบรู๊ฟ จำนวน ๒๐ แผ่นๆ ละ ๕ บาท เป็นเงิน ๑๐๐ บาท
  - ปากกาเคมี จำนวน ๑๒ ด้ามๆละ ๑๐ บาท เป็นเงิน ๑๒๐ บาท
  - เทปขาวขนาด ๓ M จำนวน ๕ ม้วนๆละ ๑๘๐ บาท เป็นเงิน ๙๐๐ บาท
  - สมุดลายเส้น จำนวน ๕๐ เล่มๆละ ๑๐ บาท เป็นเงิน ๕๐๐ บาท
  - ปากกา จำนวน ๕๐ ด้ามๆละ ๕ บาท เป็นเงิน ๒๕๐ บาท

ผลตอบแทนของโครงการ / กิจกรรม

๑. ลดการใช้สารเคมีและปุ๋ยเคมี
๒. ลดต้นทุนในการผลิต ๕๕๐ บาท/ไร่ และเกษตรกรได้รับรายได้เพิ่มขึ้นอีกไร่ละ ๕๕๐ บาท
๓. รักษาสภาพแวดล้อมให้สมดุลย์
๔. ลดต้นทุนปัจจัยการผลิตของเกษตรกร

๒. โครงการผลิตเมล็ดข้าวพันธุ์ดีในชุมชน

ชื่อโครงการ โครงการผลิตเมล็ดข้าวพันธุ์ดี

หลักการและเหตุผล

ด้วยตำบลกุฎีพื้นที่ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพด้านการเกษตร โดยเฉพาะข้าวในหมู่ที่ ๑-๑๒ โดยเกษตรกรใช้เมล็ดพันธุ์ที่ไม่ได้มาตรฐานและมีพันธุ์ปน, ข้าวตืด,ข้าวแดง , ข้าววัชพืช ดังนั้น เพื่อการช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประกอบอาชีพในด้านการปลูกพืชให้ลดต้นทุนการผลิตโดยแนะนำให้เกษตรกรหันมา โดยวิธีผสมผสานโดยการจัดการฝึกอบรมและลดต้นทุนการผลิตของเกษตรกรที่มีราคาสูงเพื่อให้เกิดกำไรกับเกษตรกรที่ทำนา ให้ความรู้และจัดทำสาธิตการให้เกษตรกรได้ศึกษาเพื่อที่จะนำเทคนิคต่าง ๆ ไปปฏิบัติในไร่นาของตนเองได้และกระจายพันธุ์ดีให้กับเกษตรกรและสมาชิกในชุมชนต่อไปในราคาที่ถูกลงกว่าตลาด

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเป็นการพัฒนาเกษตรกรให้มีความรู้ในการประกอบอาชีพในด้านการผลิตพืชอย่างปลอดภัย
๒. เพื่อเป็นการให้เกษตรกรรู้จักการป้องกันกำจัดศัตรูพืชแบบผสมผสาน
๓. เพื่อให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น
๔. ลดการใช้เคมีลง

เป้าหมาย

เกษตรกรหมู่ที่ ๑-๑๒ ตำบลกุฎี เกษตรกร ๓๐ ราย

พื้นที่ดำเนินการ

พื้นที่ ทำนาหมู่ที่ ๑- ๑๒ ตำบลกุฎี

ระยะเวลา

ปีงบประมาณ ๒๕๖๖-๒๕๗๐

แผนการดำเนินงาน

๑. ประชุมชี้แจงรายละเอียดโครงการ
๒. จัดซื้อเมล็ดข้าวพันธุ์ดี จากศูนย์ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว
๓. จัดหาแปลงทำแปลงสาธิตและเปรียบเทียบผลผลิต
๔. ฝึกอบรมเกษตรกร จำนวน ๓๐ ราย
๕. อบรมตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร ๑๖ ครั้ง
๖. ประเมินผล

วิธีการดำเนินงาน

รายละเอียดโครงการฯ

๑. จัดอบรมเกษตรกร จำนวน ๓๐ ราย ณ ศูนย์บริการและถ่ายทอดฯ ตำบลกุฎี
๒. ให้เกษตรกรฝึกปฏิบัติในการทำปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพและการป้องกันกำจัดศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน
๓. คัดเลือกพื้นที่ในการจัดทำแปลงส่งเสริม ๑๐๐ ไร่ เกษตรกร ๓๐ ราย กระจายพันธุ์

การบริหารโครงการ

ผู้รับผิดชอบโครงการ

- คณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลกุฎี
- องค์การบริหารส่วนตำบลกุฎี
- สำนักงานเกษตรอำเภอผักไห่

งบประมาณวัสดุ อุปกรณ์ / แผนการใช้จ่ายเงิน

* ของงบประมาณสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนตำบลกุฎี เป็นเงิน ๑๘๘,๘๔๐ บาท

ขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากองค์การบริหารส่วนตำบลกุฎี

ค่าวัสดุอุปกรณ์ในการอบรม เป็นเงิน ๑๕๒,๘๔๐ บาท

๑. ค่ากระดาษบุฟ จำนวน ๑๐๐ แผ่นๆละ ๕ บาท	เป็นเงิน ๕๐๐ บาท
๒. ค่าปากกาเคมี จำนวน ๒๔ ด้ามๆละ ๑๐ บาท	เป็นเงิน ๒๔๐ บาท
๓. ค่ากระดาษเทปกาว ๑๐ ม้วนๆละ ๑๘๐ บาท	เป็นเงิน ๑,๘๐๐ บาท
๔. สมุดลายเส้น จำนวน ๓๐ เล่มๆละ ๕ บาท	เป็นเงิน ๑๕๐ บาท
๕. ปากกาจำนวน ๓๐ ด้ามๆละ ๕ บาท	เป็นเงิน ๑๕๐ บาท
๖. ค่าปุ๋ยเคมี ๑๖-๒๐ -๐ จำนวน ๓,๐๐๐ กก.ๆละ ๑๔ บาท	เป็นเงิน ๔๒,๐๐๐ บาท
๗. ค่าปุ๋ยเคมี ๔๖-๐-๐ จำนวน ๒,๐๐๐ กก.ๆละ ๑๔ บาท	เป็นเงิน ๒,๘๐๐๐ บาท
๘. ค่าปุ๋ยอินทรีย์ จำนวน ๔,๐๐๐ กก.ๆละ ๕ บาท	เป็นเงิน ๒๐,๐๐๐ บาท
๙. เมล็ดข้าวพันธุ์ดี จำนวน ๓,๐๐๐ กก.ๆละ ๒๐ บาท	เป็นเงิน ๖๐,๐๐๐ บาท

ค่าอาหาร - อาหารว่างและเครื่องดื่ม เป็นเงิน ๓๖,๐๐๐ บาท

- ๑.ค่าอาหาร จำนวน ๓๐ รายๆละ ๕๐ บาท x ๑๖ ครั้ง เป็นเงิน ๒๔,๐๐๐ บาท
- ๒.ค่าอาหารและเครื่องดื่มจำนวน ๓๐ คนๆละ ๒๕ บาทx ๑๖ ครั้ง เป็นเงิน ๑๒,๐๐๐ บาท

ผลตอบแทนของโครงการ / กิจกรรม

๑. เกษตรกรใช้เทคโนโลยีการผลิต การปฏิบัติดูแลรักษาที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่
๒. ลดต้นทุนในการผลิต ๕๕๐ บาท/ไร่ และเกษตรกรได้รับรายได้เพิ่มขึ้นอีกไร่ละ ๕๕๐ บาท
๓. รักษาสภาพแวดล้อมให้สมดุล
๔. เพิ่มสร้างงานสร้างอาชีพและพัฒนาอาชีพการเกษตรในชุมชน
๕. เพื่อกระจายข้าวพันธุ์ดีให้กับเกษตรกรในชุมชนและเหมาะสมกับความต้องการตลาด